

Pred kongresom ZSMS

Vsak kongres pomeni neko pomladitev, obnovitev programov, poživitev dela, okrepitev in osvežitev v sestavi vodstva in članstva. Še posebej pa vse to gotovo velja za kongrese mladine. Kaj naj bi torej ne zapisali, da vsi z radostjo pričakujemo bližajoči se kongres Zveze socialistične mladine Slovenije, ki bo 9. po vrsti. Prepričani smo, da bo kongres kleno zastavil svoje delo, pregledal dosedanje uspehe in napake, v delu mladine in pogumno začrtal smernice za nadaljnje. Še posebej pa želimo, da bi se vsi udeleženci kongresa iz naše sestavljene organizacije, mladinci Iskre, na kongresu častno odrežali, da bi pozitivno prispevali k razpravi in da bi se še bolj aktivno vključili v vse akcije organizacije.

Mladina je napredna, je avantgardna že po svojih letih, po značaju mladosti, a vendar je potrebna tudi trdna organizacija, da se vse zdrave sile ustrezno povezujejo, vzpodbujajo in usmerjajo. Organizacija naše socialistične mladine sledi velikim vzorom mladih partizanov, borcev in kurirjev, aktivistov in vsakovrstnih udeležencev narodno osvobodilne borbe, med katero so mnogi mladi dali za osvoboditev tudi svoje življenje. Po vojni so nastopile seveda druge naloge, zaradi vprašanja obnove in graditve, zato je tudi mladinska organizacija svoje cilje temu prilagodila. Danes je sicer obnova za nami, toda v pogojih sproščenega delavskega samoupravljanja in oblikovanja nove socialistične zavesti ima mladina še vedno svojo pomembno vlogo. Ne gre samo zato, da ohranjamo in dalje razvijamo pridobitve naše revolucije, ampak si moramo tudi z vsakodnevnim delom prizadevati, da to svojo pripadnost samoupravnemu socializmu potrjujemo in utrjujemo.

Še posebej to prihaja do izraza v takih organizacijah, kakršna je naša sestavljena organizacija združenega dela Iskra z množico delavcev in v temeljnih organizacijah združenega dela, z izrazito sodobno tehnologijo in mnogimi poslovnimi ter osebnimi stiki doma in v tujini. Ali ni prav za mlade ljudi mikavno, da iščejo nova pota pri inovacijah? Kako mladi sodelujejo v odborih samoupravljanja v tovarni in v krajevni skupnosti? Ali dajejo dovolj pobud in vzgleda? Z veseljem smo pozdravili naše mladince, ko so se odpravljali na poletne mladinske delovne akcije na Dugi otok, ali ko so navezali še tesnejše tovariške in prijateljske stike z našimi slovenskimi rojaki na Koroškem v Avstriji.

Marsikaj so naši mladinci že opravili, toda še marsikaj jih še čaka. Na njih je, da v celotno našo delovno družino vnesejo nekaj mladostnega žara, od neposredne proizvodnje in razprav okrog dela, do idejno-politične aktivnosti, kulturnega ustvarjanja in zabave. Kongres, na katerega odhajajo, jim bo gotovo dal glede vsega tega, nove vzpodbude. Zato vsi v Iskri z zanimanjem pričakujemo rezultate kongresa.

Mara Ovsenik

MLADINA PRED SVOJIM KONGRESOM ZAVEST MLADIH

Bilo bi najbrž odveč, če bi predstavljali starega delovnega člana SOZD Iskra, mladega človeka, vodilnega funkcionarja mladinske organizacije v Iskri Avguštinu Čiuho, saj se mladi predstavljajo že sami s svojim delom in poletom. Še posebej pa najbrž moramo govoriti o mladem poletu v razdobju, ko se tudi člani naše mladinske organizacije pripravljajo na svoj kongres ZSMS. Pogovor, ki smo ga imeli z Avguštinom Čiuho je vse naše domneve potrdil, zanesljivo pa je tudi, da bodo mladinci prav zaradi svoje vneme, vse, kar jih še tišči, ali kjer po lastnem priznanju še šepajo, čimprej izboljšali, da mladina pač vselej teži naprej.

Kako ste zastavili svoje delo kot vodilni funkcionar mladinske organizacije v Iskri? Ali ste si program zamislili sami, ali po širši razpravi in pobudi?

Težko bi se ocenil. Zastavil sem pač tam, do kamor so prišli prej. Do tedaj sem bil član sekretariata ZSMS Skupnih služb Iskre, kot predsednik mladine Avtomatike. Program, ki ga uresničujemo, smo zastavili skupaj, po predhodni razpravi v temeljnih in delovnih organizacijah. V njem je precej novega, na primer mladinska pohodna enota Iskre, ki jo sestavljamo skupaj z RTV in PTT. Pri tem, ko sodelujemo z drugimi organizacijami, smo prestopili okvire samo naše. To kot izredno pozitivno in vzpodbudno ocenjujejo tudi zunanji dejavniki. Tako sodelovanje, kot je zastavljeno med Iskro in RTV, bi bilo težko, če ne bi imeli posrednika. Tako pa, ko skrbim zaenkrat za vse te stike tudi sam, sodelovanje prav lepo teče. Sodelovanje med osnovnimi organizacijami pa koordinirajo vodstva vseh treh. Pohodna enota nadaljuje in obuja tradicije NOB in zato so se mladi za sodelovanje v njej tako navdušili, da smo morali med njimi delati celo selekcijo.

Seveda pa smo tudi letos plodno delali v mladinskih delovnih akcijah, tako znotraj Iskre, kot v zveznih, republiških in lokalnih akcijah. Pri pregledu delovanja mladine pa moram poudariti nadaljevanje zastavljenega sodelovanja s Koroško mladino, ter tudi marksistični krožek, v katerega pa smo vložili veliko truda in pri tem dosegli sorazmerno malo uspeha, saj se je vanj vključilo le ducat mladih ljudi. Verjetno nismo znali najti teme, ki bi mlade zainteresirala. Zato bomo sedaj zasnovali nov program, o katerem smo že razpravljali tudi po delovnih organizacijah. Nadejamo se, da bo potem tudi marksistični krožek ustrezno uspel.

Seveda pa morajo mladi aktivneje sodelovati tudi pri samoupravljanju in v družbeno-političnih organizacijah doseči še večji vpliv; sicer smo v preteklem letu mlade kar lepo kadrovali v samoupravne funkcije v sindikatu in

ZK. Še naprej pa bomo morali aktivno delovati pri prevzgoji mladih.

V preteklem letu smo obnovili tudi stike z EI Jugoslavije. Žal pri takem sodelovanju nismo prišli dlje od formalnih stikov, zato se bomo potrudili v naslednjem letu za konkretnejše stike, da bi rezultati res pomenili povežovanje elektroindustrije Jugoslavije.

Tudi z republiško konferenco ZSMS imamo redne stike, saj redno izmenjavamo informacije. Slabše pa sodelujemo z občinskimi konferencami, saj bi lahko rekli, da z nekaterimi skoraj nimamo stikov.

Se vam zdi, da ima mladinska organizacija danes našemu mlademu človeku dati še kaj novega?

Osnovna organizacija ZSMS, ki deluje dobro, se gotovo ne ukvarja zgolj s spremljanjem dogodkov in delovnimi akcijami, ampak predvsem s problematiko družbe, ki se specialno odraža pri mladini. Osnovne organizacije, ki tako delajo, imajo dosti aktivnih članov, ki zelo vestno delajo. Sicer pa je dela za mladino dovolj, saj je pereča zadeva nagrajevanje, pa stanovanjska politika, produktivnost... Gotovo prav vsemu nismo dorasli, vendar se s problematiko, ki nas zadeva, in tišči, pač moramo ukvarjati. Sicer pa mislim, da mladina, žal, pravzaprav tudi v zveznem merilu nekako ni našla pravega mesta v okvirnih programih ostalih družbeno-političnih organizacij. Premalo se ukvarjamo s problematiko mladih članov, s katero se sleherni mladinec srečuje vsak dan.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Borci so se sestali

Pretekli teden se je v poslovni stavbi Iskre v Ljubljani sestalo predsedstvo aktivna ZZ B SOZD Iskra. V okviru izčrpnega dnevnega reda so najprej pregledali poslovne rezultate SOZD Iskra v prvem polletju letos. Razprava je bila zelo vsebinska in kritična. Aktiv ZZB je zavzel stališče, da bo treba posvetiti posameznim proble-

mom v prihodnjem obdobju več pozornosti. Tako bo treba povečati produktivnost, intenzivirati inventivno dejavnost, analizirati poslovanje temeljnih organizacij, ki so že več let v izgubi, pa tudi tistih, ki so na meji rentabilnosti, ter intenzivneje uvajati dohodkovne odnose znotraj sestavljene organizacije. Posebej so se ustavili tudi pri zaposlovanju ter poudarili, da se moramo vnaprej bolj držati samoupravnega sporazuma in zaposlovanje omejevati.

V nadaljevanju dnevnega reda so obravnavali tudi srečanje prvoborcev in predsednikov aktivov ZZB, ki naj bi bilo 28. in 29. oktobra v Črmošnjicah, dan pred otvoritvijo partizanske magistrale od Podturna do Semiča, za graditev katere je bil pobudnik prav Iskrin aktiv ZZB.

Borci so obravnavali tudi akcijo za dodelitev nagrade AVNOJ Iskri ter ji dali vso podporo. Podprli so tudi izhodišča, ki jih je opredelil sindikat v stališčih sindikata do nekaterih vprašanj na področju delovnih razmerij, zlasti v tistem delu, ki zadeva določila letnih dopustov borcev v Iskri. Borci so v nadaljevanju svoje razprave izrekli tudi vse priznanje organiziranju dneva Iskre, ki je bil letos v Škofji Loki. Predsednik Franc Križnar pa je navzgoče seznanil tudi s tem, da bo prihodnje leto organizacijo dneva Iskre prevzela DO Avtomatika in da bo tradicionalno srečanje verjetno v Ljubljani.

Ob koncu so podali tudi informacijo o kongresu Zveze borcev, ki bo letos v Budvi. Zavzeli so se tudi za to, da ZZB v Iskri ostane še vedno organizirana na nivoju SOZD v enaki obliki aktivnosti, v kakršni je delovala doslej v Iskri.

Mak

Pogled na mogočno stavbo TOZD Elektrooptika na Stegnah. Kljub zamudi pri izgradnji nove tovarne računajo, da bodo v enem mesecu lahko začeli s postopno selitvijo iz dosedanjih prostorov.

Pogovor z delegatoma IX. kongresa ZSS

Na IX. kongresu slovenskih sindikatov bosta delegata tudi Drago Plaper iz TOZD Upori Šentjerneje in Emira Hrnčič iz TOZD Magneti. Ob široki razpravi pred kongresom in tehtnem kongresnem materialu smo prosili oba delegata za pogovor o poudarkih na kongresu in spremembah po njem.

HRNČIČ EMIRA, 22-letna delavka v neposredni proizvodnji: „Kot predsednica mladine v naši TOZD in ker tudi sicer precej delam v samoupravnih organih v tovarni in občini so me delegirali za delegatko na kongresu. Mislim, da bo precej govora o delovni storilnosti in delitvi sredstev za osebne dohodke. Predvsem moramo doseči, da bodo delavci res dobili tisto in toli-

ko, kolikor so vložili dela in znanja v svoje delo. Na vsak način moramo zbrisati vse deformacije na tem področju, saj so še ljudje, ki dobivajo dohodke po položaju in titulah.

Drugi važen element v razpravi pa bo najbrž vprašanje inovacijske dejavnosti. V vsaki tovarni so inovacije in gospodarnost vir ekonomičnosti in to bomo v širšem združenem delu in tudi pri nas v Iskri morali doseči. Tako tudi predvideva Zakon o združenem delu, naj bi bili nagrajeni tudi po gospodarnosti. Ne mislim tu le na porabo materiala in energije, ampak na odnos do dela in solidnost opravljenega dela in poslov.

Pred kongresom sem in še bom prislunila utripu naše tovarne, želim in problemom ljudi, ki z mano delajo in skušala bom vse to prenesti v delo kongresa. Seveda pa bom po kongresu veliko poročala o dogajanjih in to med kolegi in na sestankih.“

DRAGO PLAPER, elektrotehnik iz TOZD Upori v Šentjerneju: „Precej delam v družbenopolitičnih organizacijah in samoupravnih organih in mislim, da sem prav zato delegat na IX. kongresu naših sindikatov. Že dlje v novomeški občini posvečamo mnogo pozornosti javnim razpravam ob osnutkih kongresnih dokumentov. Občinski sindikalni svet je pripravil take razprave v Novoteksu, Pionirju, Labodu in v Krki. V kratkem bo razprava tudi v Šentjerneju za več delovnih organizacij skupaj. Ob vsem tem sem si izkristaliziral pogled na problematiko, ki bo na dnevnem redu kongresa. Vem kaj žuli delavce in delovne organizacije. Vse to, upam, mi bo prek dela komisij uspelo prenesti na kongres. Po kongresu pa bom seveda vsa spoznanja vtikal v delo, ki ga opravljam v sindikatu, ZK in samoupravnih organih.

Pri nas v Šentjernjski Iskri bo po kongresu dela čez glavo. Pred kratkim smo ustanovili pet novih osnovnih organizacij sindikata, te pa bodo zaživele le z novimi impulzi in ob starih izkušnjah. Težišče dela bo v najširšem krogu članov — v sindikalnih skupinah. Te smo sicer že oživili, a niso najbolje funkcionirale. Pokongresno obdobje bo odlična klima, da bomo teh pet novozoranih njiv zasejali in obdelali z novo setvijo. Setev pravim zato, ker bodo naše nove osnovne organizacije polno zaživele ob novih asociacijah in priporočilih, ki jih bo dal kongres. Še več pa bo seveda dela z novo funkcijo sindikata, ki jo dobiva s kongresi ZK in sindikatov. Sindikat v tovarni bo moral postati vodilna družbenopolitična sila, ki bo pobudnik uresničitve zakona o združenem delu.“

FY

V okviru „Dnevo mladine“ so prejšnji teden obiskali novinarji tednika „Mladina“ delovno organizacijo Avtoelektriko, oziroma mlade zaposlene v TOZD v Novi Gorici. Preko 50 mladih, predstavniki DPO in nekateri direktorji TOZD in področij v DSSS so novinarje seznanili z nastankom in razvojem delovne organizacije, mladi pa so predstavili delovanje ZSMS v Avtoelektriki. Novinarje tednika „M“ je predvsem zanimalo, kako so mladi seznanjeni s kongresnimi dokumenti, kako sodelujejo z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami, kakšna je zastopanost mladih v samoupravnih organih in kakšen delež imajo v proizvodnem procesu. (Marko Rakušček)

ZAVEST MLADIH

(Nadaljevanje s 1. strani)

Kako je izpeljana trenutna organizacijska struktura mladinske organizacije v Iskri kot celoti ZP oziroma po posameznih TOZD in krajih? Kaj ste prvenstveno upoštevali – industrijsko ali geografsko načelo?

Zajeti poskušamo oba principa – organizacijsko po delovnih organizacijah in geografsko načelo po teritorialnem sistemu. V obeh primerih pa gre za specialnosti, za katere je dobro, da je vsak mlad član z njimi seznanjen in da pri njihovem reševanju ustvarjalno sodeluje. Sicer pa so osnovne organizacije ZSMS vključene v občinske konference na področjih in se povezujejo tudi v koordinacijske svete delovnih organizacij in posredno naprej v SOZD.

Katera področna organizacija mladine v Iskri se je doslej najbolje izkazala?

Letos prav posebej izstopala ni nobena, čeprav je mladina povezana po vseh koordinacijskih svetih delovnih organizacij. Morda bi lahko rekli, da je še najbolj aktivno delovala osnovna organizacija ZSMS v Elektromehaniki v Kranju.

Kaj mladino danes v Iskri najbolj zanima? Kako ste to izkoristili?

Vsakega člana – in seveda tudi mladina – gotovo najbolj zanima to, kar ga najbolj tišči: to je osebni dohodek in reševanje njegovih socialnih problemov. Letos kakšne enotne akcije nismo speljali. Tiste temeljne organizacije, ki so aktivne, imajo nalogo, da aktivno rešujejo socialne probleme. Seveda pa je ogromno odvisno od tega, kako znajo biti mladi prodorni. Kot sem že omenil, da so zelo aktivni pri delovnih akcijah in v programu, ki je zastavljen za ohranjanje tradicij NOB. To je nova vrsta aktivnosti, ki združuje več interesnih področij, saj omogoči mlademu spoznavanje zgodovine, ljudi, pa rekreacijo in ogled zgodovinsko pomembnih krajev.

Ali imajo mladinske osnovne organizacije DO že svoj pravi zven ali morda na svoji aktualnosti znova pridobivajo? Kaj se vam zdi glavni rezultat teh akcij po lastnih izkušnjah? Kaj planirate v tem smislu še letos?

Je že tako, da posamezne DO pridobivajo zven, nato pa ga v kriznem času spet izgubljajo. Pri mladinskem delovanju ni konstantnih uspehov ali neuspehov. Gre pač pri tej organizaciji za veliko fluktuacijo in zato so oscilacije razumljive. Mladinska organizacija se mora ubadati z aktualnimi problemi, kolikor pa je pri tem uspešna ali ne, pa je odvisno od zasedbe in aktivnosti mladih v osnovni organizaciji sami.

Sedaj se pripravljamo na mladinsko konferenco, sprejemamo pobude in zato konkretnih rezultatov še ni. Seveda pa bomo na letni konferenci, ki bo neposredno po kongresu, obravnavali rezultate kongresa in opredelili naloge za naprej, ki jih bo začrtal kongres ZSMS.

Kako je vaša mladinska organizacija povezana v republiko? Kakšne so

vaše izkušnje glede dosedanjih stikov in kaj bi predlagali v prihodnje?

Mladina je v koordinacijskih svetih do republike povezana informativno; zaenkrat konkretnih in trajnejših oblik, poleg te, nimamo. Verjetno pa bo za nadaljnje uspešno delo potrebno poiskati trajnejšo povezavo ne le pri informatiki, ampak tudi pri drugih perečih vprašanjih. V mladinskih organizacijah smo po širši razpravi v preteklem mesecu opredelili stališče, da bi mladina poleg teritorialnega povezovanja nujno morala biti povezana tudi v delovno organizacijo in SOZD, saj tako povezavo potrebuje, če se hoče vključevati v samoupravno dogovarjanje na vseh nivojih. Seveda pa je pri tem potrebno poudariti, da je v nekaterih osnovnih organizacijah kadrovska struktura premalo usposobljena za aktivno vlogo, zato je za mlade člane še toliko bolj pomembno, če se lahko znotraj delovne organizacije in SOZD posvetuje o načinu delovanja, o nalogah, o načinu izvajanja zadanih nalog.

Ali imate tudi dovolj stikov med industrijsko in kmečko oziroma študentsko mladino?

Seveda se stiki med delavsko in kmečko mladino uveljavljajo veliko bolj na področju delovnih organizacij, ki so locirane na področjih zunaj Ljubljane. Nasprotno pa se v Ljubljani zelo dobro povezuje delavska in študentska mladina, slabša pa je povezava štipendistov nazaj v osnovne organizacije, kjer jih štipendirajo. Zato bomo iz koordinacijskega sveta poskušali posredovati, da bi zainteresirani mlade, da bi se s TOZD, v kateri bodo druževali svoje delo, spoznali že prej, ne le občasno, ampak z delom preko celega leta. Sicer pa je tak program sprejel tudi Klub štipendistov Iskre.

Ali so že vsi mladinci v Iskri tudi člani vaše organizacije? Kaj nameravate podvzeti za nadaljnjo razširitev organizacije?

Ne, niso vsi člani kar avtomatično. Vsi se pač ne vključujejo. Nekateri morda zaradi nevednosti ne, drugi zaradi lenobe. Nekateri pa ne sodelujejo, ker morda niso našli smisla dela zase v osnovni organizaciji ZSMS, zato je za nadaljnjo krepitev tem bolj pomembno, da osnovne organizacije mladine zajamejo čim več problemov, ki mlade zadevajo. S tem se bodo tem bolj vključevali mladi sami in tako bomo le zajeli pretežno večino.

Kaj bo vaš glavni predlog na bližnjem kongresu mladine ZSMS in o čem bo naša mladinska delegacija na kongresu predvsem razpravljala?

Iskra svoje delegacije na kongresu nima. Mladi so kandidirali neposredno iz osnovnih organizacij ZSMS. Po najnovejših podatkih pa moramo reči, da odstotek Iskrašev, ki bo delegiran na kongresu mladine, ne ustreza odstotku zaposlene delavske mladine v Iskri. Gotovo to ni krivda koordinacijskega sveta ZSMS Iskre, ampak bi pri tem pokazali na občinske konference ZSMS, ki naše mladine niso delegirali, ali nazaj na osnovne organizacije, od koder ni bilo predlogov. Mak

TOZD-CENTER ZA ELEKTROOPTIKO

Kmalu v novih prostorih

Takoj, ko zaideš na Iskrin industrijski kompleks na Stegnah opaziš mogočno novo zgradbo, zeleno obarvano, ki za spremembo od obstoječih naših tovarn na tem področju sili v višino. To je zgradba TOZD-Centra za elektrooptiko v sestavi delovne organizacije Elektromehanika, ki bo po preselitvi iz dosedanjih zaslih prostorov na šestih mestih lahko prav gotovo še uspešneje izpolnjevala svoje načrtovane obveznosti. Temeljni organizaciji – Center za elektrooptiko, njenemu delu in težko pričakovani preselitvi v nove delovne prostore smo danes namenili nekaj več prostora.

Program TOZD-Center za elektrooptiko zajema razvojno, raziskovalno delo na področju laserskih izvorov in naprav ter aplikacije laserske tehnike v kompleksnejših sistemih. Osnovni program CEO je program potreb za JLA s področja laserske tehnike, kljub temu pa veliko pozornost posvečajo tudi raziskovalni dejavnosti na področju optičnih komunikacij, holografske interferometrije, optičnih pomnilnikov plinskih izvorov laserjev za uporabo v šolah in pri merilnih metodah, nadalje raziskavam in razvoju pulznih laserjev za uporabo v mikroelektroniki, kot tudi razvoju laserske varnostne naprave, laserskega vizirja, komunikatorja in drugega.

V Iskri se je dejavnost na področju laserske tehnike začela v letu 1964, ko je v okviru tedanjega Zavoda za avtomatizacijo nastal laboratorij za laserje. Delo je steklo in že kmalu so se pokazali začetni raziskovalni uspehi, sprva na področju civilnega programa. Ti rezultati so vzpodbudili razvojno dejavnost na področju izdelave opreme posebnega pomena. Glede na rastoče potrebe se je ta dejavnost vedno bolj širila tako, da ob začetku leta 1975 bili dani vsi pogoji za organizacijo samostojne TOZD-Center za elektrooptiko v okviru delovne organizacije Elektromehanika.

Ker se je tudi ta dejavnost, kot zaradi dolgoletne prostorske stiske še mnoge druge v Iskri, razvijala na različnih mestih (danes kar na šestih različnih krajih) je bil na osnovi 10-letnih izkušenj in programa elektrooptične dejavnosti v letu 1975 izdelan investicijski elaborat o izgradnji Centra za elektrooptiko. Investicija je bila nujna in umestna, saj je Center za elektrooptiko že v dosedanjih začasnih delovnih prostorih dosegel ugodne poslovne rezultate, vendar pa je za izpolnitev svojih nalog v okviru družbenega načrta SR Slovenije za obdobje 1976–1980 nujno, da pride čimprej do lastnih ustreznih in sodobno opremljenih delovnih prostorov.

Tako je na Stegnah stekla izgradnja novega Centra za elektrooptiko in kljub zakasnitvam pri gradnji v TOZD CEO računajo, da se bodo z vseh šestih dosedanjih lokacij lahko do konca leta preselili v novo zgradbo. Celotna izgradnja Centra za elektrooptiko na Stegnah bo stala nekaj nad 160 milijonov dinarjev, omogočila pa bo uvajanje proizvodnje, ki temelji na rezultatih lastnega razvoja in uporabe standardnih obstoječih tehnoloških zmogljivosti v SRS in Jugoslaviji. Sama proizvodnja je bila organizirana tako, da omogoča hiter prenos razvojnih dosežkov v proizvodnjo, kar bo v novih delovnih prostorih nedvomno še laže in hitreje, to pa je še kako pomembno, če hočejo biti konkurenčni s svojimi izdelki, tako na domačem, kot tudi na mednarodnih tržiščih.

V TOZD-Center za elektrooptiko je zaposlenih 200 mladih sodelavcev s solidnim strokovnim znanjem s področja fizike, elektrotehnike in strojništva. CEO pri svoji dejavnosti najtesneje sodeluje z oddelkom za fiziko fakultete za naravoslovje in tehnologijo pa tudi z elektrotehniško in strojno fakulteto. Hkrati pa se v CEO dobro zavedajo, da samo stalno vlaganje v pridobivanje znanja in nakup sodobne opreme omogoča konkurenčnost na svetovnem trgu. Prav zato po dokončani sedanjí investiciji ne bodo smeli prenehati z nadaljnjim vlaganjem. Prodor TOZD-Center za elektrooptiko na zunanja tržišča dokazuje pravilno poslovno usmerjenost in to, da je s skupnimi naporí in dobrim sodelovanjem s poslovnimi partnerji mogoče doseči dobre rezultate.

Nova zgradba na Stegnah bo imela 8.000 kvadratnih metrov prostorov za razvojno-raziskovalno delo, proizvodnjo in vse ostale službe. Po preselitvi z dosedanjih lokacij bo v njej zagotovljeno normalno delovanje TOZD in dosežena boljša notranja organizacija dela od dosedanje, ko so bili posamezni oddelki na tako različnih mestih.

Za konec le še nekaj podatkov, ki govore o uspešnem poslovanju TOZD-Center za elektrooptiko. V prvem letošnjem polletju so za 35 % presegle načrtovane obveznosti, čeprav je celoletni proizvodni načrt v primerjavi z lanskim celoletnim za 51 % višji. Na področju izvoza so bili prav tako uspešni, saj so v polletju izvozili za 201 % več kot lani v enakem obdobju, oz. izpolnili že 67 % celoletnega izvoznega načrta. V tem obdobju so dosegli 62 % celoletnega celotnega prihodka, oz. 107 % čistega dohodka. Ti podatki govore tudi o solidni storilnosti dela, ki jo dosega ta, pravzaprav maloštevilni delovni kolektiv.

V novih delovnih prostorih bodo kolektivu dani vsi pogoji za še bolj uspešno poslovanje zato, razumljivo komaj čakajo, da se bodo vanje lahko v celoti preselili.

—JC—

letno. Tričetrt te količine izvozijo. Za upore so na svetovnem trgu zelo ostra konkurenca in velike kvalitete zahteve, zlasti je visoka zahteva pri kupcih, ki dajejo za svoje izdelke 2–5 letno jamstvo. Zahteva je tako visoka, da kupci pričakujejo, da ob sto tisoč uporih niti eden ne bo zatajil. Ob tem so nastale izvozne težave, ker izdelki niso ustrezali takim zahtevam.

Zato so se v Šentjernej strokovnjaki v sodelovanju z Inštitutom za vakuumsko tehniko lotili zahtevnega razvoja kovinoplastnega upora, ki mu strokovnjaki pravijo metalfilm. Ta element je namenjen predvsem za profesionalne namene in za aparature, oz. elektroniko skoraj na profesionalni višini, čeprav se uporabljajo v široki potrošnji. Tako te upore vgrajujejo v telefoniji in merilnih instrumentih. Zanje je značilna predvsem visoka kvaliteta, velika zanesljivost in dolga življenjska doba. Poleg tega je ta upor manj podvržen spremembam v daljšem obdobju. Izdelava pa je zelo zahtevna, saj mora imeti element zelo ozke tolerance in nizek temperaturni koeficient. Zahteve po kvaliteti in zanesljivosti pa so tako visoke, ker zaradi enega samega upora, ki bi zatajil, aparatura ne dela.

Kovinoplastni upori so okrog dva do trikrat dražji od klasičnih oglenoplastnih. Tudi tehnologija izdelave je zelo zahtevna, saj se glavne faze proizvodnje – nanašanje kovinskih plasti odvijajo v brezračnem prostoru, izdelek pa mora natančno ustrezati predvidenim standardom.

Zdaj teče del poskusne proizvodnje na Inštitutu v Ljubljani, del pa že v Šentjernej. V nekaj tednih pa bo pripravljen nov proizvodni prostor in vsa proizvodnja bodo tako prenesli v Šentjernej. Tu govorimo le o poskusnih serijah, ker bo redna proizvodnja predvidoma stekla konec tega leta.

Novi upori bodo velika pridobitev za jugoslovanski trg, saj jih je doslej izdelovala le Ei Niš, zaradi manjših količin pa so jih domači kupci po večini uvažali. Naša proizvodnja bo precej večja od potreb na domačem trgu, zato bodo dobršen del proizvodnje izvozili.

Poleg vseh teh razvojnih premikov pa se prav zdaj ukvarjajo v Uporih in vižmarski Keramiki z novo kvaliteto keramike. Maja meseca so namreč v Keramiki, ki je edini dobavitelj tovrstne keramike za Šentjernej, uvedli novo tehnologijo, takomenovano brezalkalno keramiko. Ker pa so to šele prvi meseci proizvodnje, imajo še nekatere težave in predvsem se ubadajo s kvalitetskimi nihanji, ki so posledica začetnih korakov.

Prednost nove keramike je večja zanesljivost in daljša življenjska doba. Vse ovire in zaplete strokovnjaki iz Šentjerneja in Keramike sproti rešujejo in proizvodnja vse lepše teče v zadovoljstvo obeh kooperantov.

FY

Visok obisk v Avtoelektriki

V petek 22. septembra je bil na obisku v novogoriški občini predsednik panožnega sindikata kovinarjev IGM iz Singena, ZR Nemčije Heinz Rheinberger s sodelavci. Po obisku na občinskem sindikalnem svetu v Novi Gorici, so si ogledali proizvodnjo v delovni organizaciji „Vozila Gorica“, nato pa so obiskali Iskro – Avtoelektriko.

Tu jih je sprejel pomočnik glavnega direktorja za koordinacijo in urejanje razmerij ter organizacijo poslovanja med posameznimi dejavniki in nosilci

aktivnosti v delovni organizaciji, Zvonko Repič. Visokim gostom je predstavil SOZD Iskra in jih seznanil s proizvodnim programom Avtoelektrike.

Med gosti je bil tudi tehnični direktor podjetja FAAR, ki izdeluje različne poljedelske stroje. Zelo se je zanimal za proizvodni program, še z večjim zanimanjem pa si je ogledal proizvodnjo in se pohvalno izrazil o njeni organiziranosti.

Marko Rakušček

Nemški gostje na obisku v naši delovni organizaciji.

V petek, 29. septembra je spet zasedal delavski svet SOZD Iskra. Na dnevnem redu so bila številna pomembna vprašanja, vendar bomo o zasedanju DS obširneje poročali v naslednji številki Iskre.

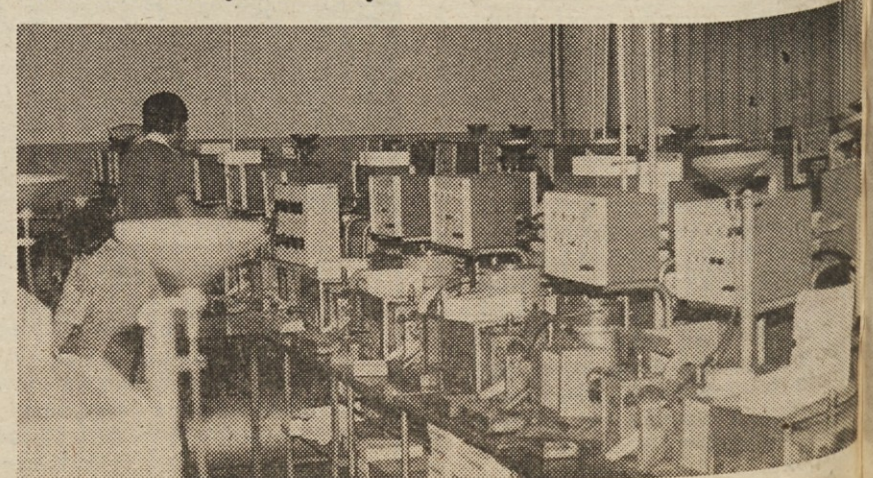
TOZD UPORI ŠENTJERNEJ

V razvoju hitijo

Glavni proizvodni artikel v TOZD Upori je upor. Ker pa je po klasičnem upor po svetu vse manj popraševanja in ostra konkurenca, so se lotili razvoja novih izdelkov s tega področja. Ker tri četrtine proizvodnje izvažajo, je vprašanje konjunkturalne proizvodnje življenjsko vprašanje.

Da bi razvoj novega kovinoplastnega upora (metalfilma) bolje razumel, mi je inženir Jože Colarič razložil, da imamo več vrst uporov. Klasičen oglenoplastni upor, ki je železen program šentjernejske Iskre, je namenjen predvsem za uporabo v aparaturnih široke potrošnje. Proizvodnja in poraba

uporov je visoka. V Evropi jih na leto naredijo in vgradijo 14 – 15 milijard. Zato je tu predvsem važna tehnologija dela in to čutijo tudi v Uporih, kjer tega artikla izdelajo 600 milijonov

Oddelek špiralizacije uporov, oprema je vsa domača.

Uspešno na jesenskem zagrebškem velesejmu

Kaj naj napišemo o letošnjem mednarodnem jesenskem zagrebškem velesejmu? Večino podatkov o njem je namreč že objavilo dnevno časopisje, pa tudi radio in televizija sta obširno poročala o tej največji sejamski prireditvi v naši državi.

Na velesejmu se je seveda predstavila tudi Iskra z velikim delom svojega proizvodnega programa. Z gotovostjo lahko zatrdimo, da je bil Iskrin razstavljeni prostor med najlepše urejenimi, če ne že kar najlepši. To ni le mnenje

nas Iskrašev, pač pa tudi številnih poslovnih partnerjev in drugih obiskovalcev. Ob tej trditvi bi lahko tudi zapisali, da Iskrine stojnice na vseh tisoč in tisoč kvadratnih metrih razstavnih prostorov zagrebškega velesejma ne bi mogli zgrešiti: bila je vzorna, pri čemer gre največja zahvala delavcem Marketinga v Iskri Commerce.

Jesenski zagrebški velesejem je namenjen zlasti prikazu široko-potrošnih izdelkov, zato se je tudi Iskra odločila, da bo imela naša delovna organizacija široka potrošnja na velesejmu vidnejšo vlogo kot druge.

Med izdelki te branže so vzbudile največ pozornosti novosti, ki so prišle na tržišče šele te dni, ali pa so v proizvodnem načrtu za prihodnje leto. Naj jih nekaj kar naštejemo: radijski sprejemnik Hi-Fi stereo, sesalec Iskra 417, kalorifer Klimat-T, sušilec za lase Saša, električni raženj, štedilnik Corona 7 itd.

V zvezi s sodelovanjem delovne organizacije Široka potrošnja na velesejmu je komercialni direktor tega kolektiva Franc Anžič povedal tole: „Zadovoljen sem z našim sodelovanjem na velesejmu, čeprav imam, seveda, tudi nekaj pripomb. Omenil bi le to, da nujno potrebujemo videokaset record, da bi lahko obiskovalcem bolje predstavili naše televizijske sprejemnike. Iz pogovora s poslovnimi partnerji in drugimi obiskovalci tudi sklepam, da bi lahko prodali dosti več

črno-belih televizorjev in gramofonov, ter manjših gospodinskih aparatov, ki jih Iskra izdeluje v sodelovanju z Girmijem in Braunom. Neka splošna ocena velesejma pa je naslednja: po dolgi vrsti let slabega obiska je bilo letos na velesejmu izredno veliko naših poslovnih partnerjev in drugih obiskovalcev. Zato se je dogajalo, da je bil tisti del našega razstavnega prostora, ki je namenjen za poslovne pogovore, pogosto prenatrpan.“

Pomembno vlogo je imela na jesenskem velesejmu tudi kranjska delovna organizacija, zlasti pa njena tovarna električnih ročnih orodij. Slednja je predstavila celoten asortiman izdelkov, pri čemer je dala poseben poudarek novostim, ki so deloma že v prodaji, deloma pa se bodo pojavile na tržišču v prihodnjem letu. In prav za te novosti je bilo največ zanimanja, saj dopolnjujejo dosedanja program ERO. Naj jih kar naštejemo: delovna miza DM 200, vertikalno stojalo ST 110, primež in hobi vrtni stroj serije A-14 in še nekatere druge. Vse te novosti so si obiskovalci ogledali tudi na demonstracijskem prostoru pred halo 8.

Tudi delovna organizacija Avtomatika se je lepo predstavila, še najbolj pa njeni Inženiringi z noviteto iz Biroja za avtomatizacijo cestnega

Iskrini telefonski aparati in ure so gotovo med najlepše oblikovanimi našimi izdelki, zato veliko zanimanje zanje.

prometa. Gre za digitalni telekomunikacijski sistem za avtomobilske ceste in sistem za prenos podatkov z avtoceste. Okrajšava za to napravo je DTSA-1. Poleg tega se je ta delovna organizacija, podobno kot tudi Elektromehanika s telefoni, merilnimi instrumenti in urami, bolj simbolično predstavila s programom napajalnih naprav, usmernikov itd.

Čeprav je jesenski velesejem, kot že rečeno, bolj usmerjen v široko-potrošni asortiman, pa se ga je z velikim uspehom „lotila“ tudi delovna organizacija Elementi. Med razstavljenimi izdelki je vodja koordinacije prodaje med IEZE in IC Igor Vlepič opozoril zlasti na novosti – električni kondenzator za vžig motorja ter nove selenske in silicijeve diode.

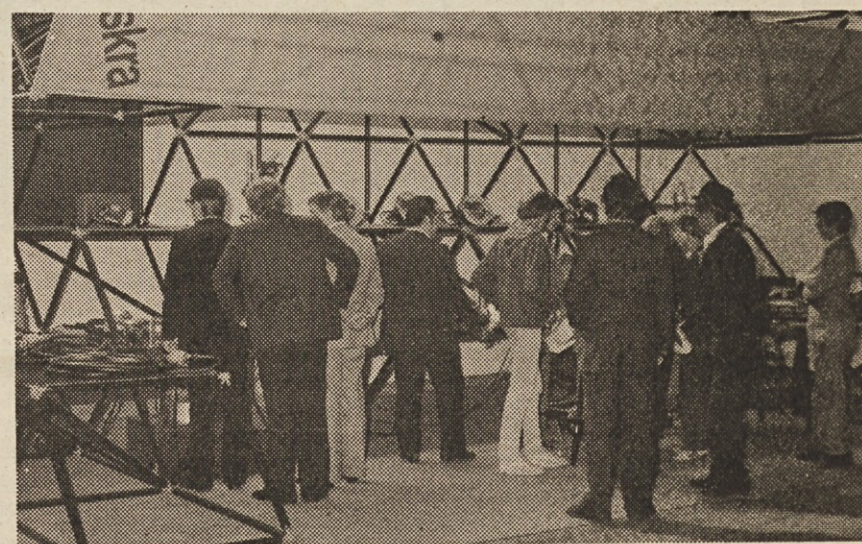
Neka splošna ocena dokaj številne Iskrine kolonije v Zagrebu v dneh velesejma je torej naslednja: izredno lepa stojnica z lično predstavljenimi našimi izdelki, žal pa je med njimi vse premalo novosti in se vse preveč oslanjamo na star, če ne kar zastarel proizvodni program. Velesejem je pokazal, da se obiskovalci še kako dobro

Številne obiskovalce velesejma in našega razstavnega prostora je predvsem zanimalo, kdaj bo mogoče kupiti Hi-Fi stereo sprejemnike.

Strokovnjake in poslovne partnerje je na velesejmu zlasti pritegnil razstavljeni prostor, na katerem so bili razstavljeni nekateri dosežki DO Avtomatika.

Iskrina električna ročna orodja so obiskovalci jesenskega zagrebškega velesejma videli dvakrat na notranjem razstavnem prostoru in zunaj paviljona, kjer je tudi bila demonstracija.

spoznajo na to, kaj je novost, kaj pa je že zastarelo in so se zato pogosto le rajši ustavljali pri tistih redkih izdelkih, pod katerimi se je bohotil napis „Novost“. S propagandnim materialom je bilo letos na velesejmu dosti boljše kot druga leta. Nekoliko manj so bili zadovoljni le predstavniki Elementov, za katere pa velesejem le ni bil alfa in omega vsega, saj se bodo lahko bolje predstavili že čez nekaj dni na gospodarskem razstavišču v Ljubljani – na sejmu „Sodobna elektronika.“

Seveda smo za mnenje o Iskrinem sodelovanju na jesenskem zagrebškem velesejmu zaprosili tudi direktorja temeljne organizacije Domači trg v Iskri Commerce Jožeta Cvara. Po-

dobno kot drugi, je tudi on izredno ugodno ocenil našo prisotnost na velesejmu, in sicer tako po oblikovnosti, kot po izbiri izdelkov. Tovarš Cvar je izredno ugodno ocenil tudi obisk na velesejmu, ki je bil med drugim priložnost za razgovore o dobavah za letošnje zadnje četrtletje.

Med številnimi glednimi gosti je Iskrino stojnico obiskal tudi eden nekdanjih vodilnih Iskrinih delavcev in sedanjih zvezni sekretar za zunanjo trgovino Metod Rotar. Tudi njega smo naprosili za kratko oceno. Izrazil je izredno zadovoljstvo nad prikazom Iskrinih izdelkov ter opozoril na velik napredek, ki ga je Iskra dosegla v nekaj zadnjih letih.

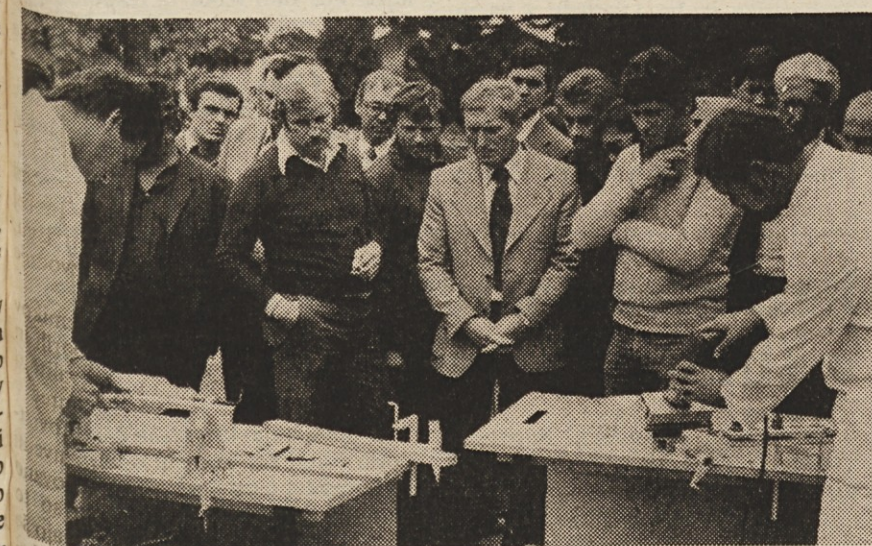
Lado Drobež

Ze po malem zima trka na vrata, Iskra ima uspešno zdravilo za hladne dni.

Razstavljeni televizorji, radijski sprejemniki, gramofoni, antene...

Pri demonstracijah garnitur Klip-Klap je bilo vedno dovolj interesentov.

DUŠAN ŽELJEZNOV:

(59)

TITO V ISKRI

Med prvimi, ki je zaželel predsedniku Titu dobrodošlico ob njegovem drugem obisku v Iskri je bil Andrej Lapanja, takrat predsednik Koordinacijskega odbora Zveze socialistične mladine Slovenije DO Iskra-Elektromehanika in takrat zaposlen kot orodjar v kranjski Iskri. Danes je Andrej Lapanja komercialni tehnik, zaposlen na Republiški konferenci ZSMS kot vodja centra za Mladinske delovne akcije, kamor sodijo tudi mladinske delovne brigade, sicer pa še študira izredno visoko šolo za organizacijo dela v Kranju.

Takrat sem izročil, skupaj z delavko Anico Bobnar, zdaj poročeno Kuhar, šopek predsedniku Titu in mu hkrati v imenu naše mladine in delavcev zaželel prijeten obisk pri nas. Sicer pa moram kar priznati, da sem si že dolgo želel, da bi videl našega predsednika iz oči v oči, kar se mi je ob tej priložnosti tudi izpolnilo. Doslej se namreč s Titom še nisem srečal, čeprav bi moral sprejeti našo delegacijo najboljših dijakov že leta 1964, ko smo bili kot najboljši dijaki povabljeni v Beograd ob dvajset-

letnici osvoboditve. Vendar je tedaj padlo sovjetsko letalo s sovjetskimi generali, ki so prav tako prihajali na to slavo, na Avalo in z našim sprejemom pri našem predsedniku seveda takrat ni bilo nič. Od vsega obiska pred štirimi leti se najbolj spominjam tistega trenutka, ko smo ga čakali pred novo tovarno na Laborah. Ko je izstopil iz avtomobila in se napotil proti vhodu, kjer smo ga čakali, so se za njim vsuli številni filmski in televizijski snemalci s kamerami in kabli in sam sem se naenkrat znašel v vsej tej gneči v šopkom pred Titom...

Potem sem ga pozdravil v imenu kolektiva in mladine, mu zaželel dobrodoščilo in čim boljše počutje v našem kolektivu, nakar sem se vključil bolj v ozadje njegovega spremstva med ogledom naše tovarne.

Kljub temu, da sem hodil bolj zadaj, sem ga nenehno opazoval in videl, da se je kar sam zdaj zaustavil tu, zdaj tam, sploh tam, kjer tega ni nihče pričakoval. Pri vsem tem je pokazal veliko zanimanje za marsikaj, pa tudi znanje, ki je vsakogar presenetilo pa čeprav je le-ta še tako dobro poznal svoje področje. Spominjam se, da ga je med obiskom proizvodnih prostorov zlasti zanimalo izdelovanje preciznih relejev in težave, ki smo jih imeli takrat pri tem.

Udeležil sem se tudi kasnejšega razgovora v konferenčni sobi in tudi tu sem bil seveda bolj v ozadju, kar pa me ni oviralo, da bi ne prisluhnil pozorno vsem razgovorom. Spominjam se, da je takrat predsednik zelo veliko govoril o osvajanju naše nove proizvodnje in vključevanju Iskre v dežele v razvoju in na Bližnji

Vzhod. Dalje je poudarjal, da se mladi, poleg komunistov, ne smejo ukvarjati samo s problemi mladih v kolektivu, temveč, da so prav mladi tisti, ki bodo morali kasneje prevzeti vodstvo in skrbeti za nadaljnji razvoj Iskre, za njeno nadaljnjo rast proizvodnje, za socialno varnost delavcev, zlasti kar zadeva stanovanjsko problematiko.

Seveda sem že prej marsikaj vedel o našem predsedniku, zlasti iz sredstev javnega obveščanja, vendar doslej nisem bil še nikoli tako neposredno z njim v stiku kot takrat, med njegovim drugim obiskom v Iskri. Jasno je, da sem si o njem ustvaril svojo podobo, ko pa sem ga dejansko videl in bil skupaj z njim, pa me je predvsem presenetilo to, da je bil, kljub svojim razmeroma visokim letom tako poln energije, bil je nasmejan, vder in človek skoraj ne bi verjel, da je lahko dajal kljub svojim letom in težavnim poti, ki jo je bil prehodil, tolikanj od sebe, da je bil tako sposoben obvladovati svojo okolico in vse, kar se je dogajalo okrog njega.

Ko sem ga ob prihodu pozdravil, se mi ni zahvalil za mojo dobrodoščilo rutinsko kot bi bilo samo po sebi razumljivo, kajti na moje besede, da ga vabim na ogled našega kolektiva, mi je kratko in pristrčno odvrnil: „Hajdi, pa si pojdim ogledat ta vaš kolektiv,“ je zaključil svojo pripoved Andrej Lapanja, ki je bil med drugim Titovim obiskom prvi, ki je pozdravil in zaželel dobrodoščilo na Laborah v imenu mladine iz kolektiva Iskre predsedniku Titu.

Štiri leta v PPC

Zadnji teden v septembru bo poteklo štiri leta od vselitve v nove poslovne prostore Iskre na Trgu revolucije v Ljubljani. Po dveh letih in pol intenzivne gradnje smo se brez večjih slovesnosti in ob nedograjenem vходу vselili v stolpnico. Z naknadno dograditvijo vhodne avle z mezaninom je Iskra pridobila skupno 20000 kv. m površine. Planirali smo, da bo v stavbi prostora za približno 1000 delovnih mest, danes pa je v stolpnici že kar 1200 delovnih mest.

Ob vselitvi v stolpnico smo se iz različnih lokacij kot delavci ene delovne organizacije naselili v eni lokaciji, danes pa smo v tej isti lokaciji organizirani v okviru osmih delovnih organizacij oz. delovnih skupnosti. Takrat je tudi nastala potreba po ustanovitvi delovne organizacije skupnega pomena, ki jo sedaj predstavlja Iskra Invest servis.

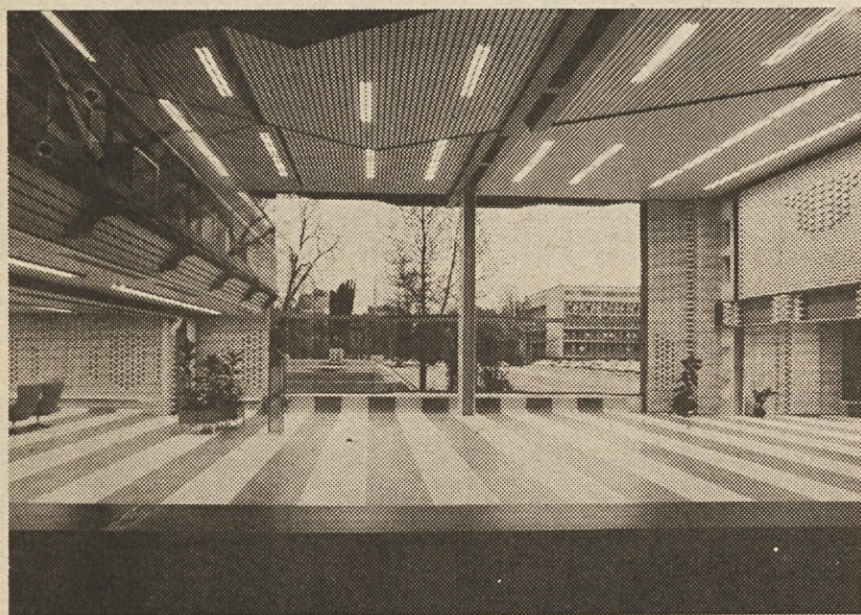
Z zadovoljstvom lahko ugotovimo po tem štiriletnem obdobju, da je stavba in instalirana ter vgrajena oprema opravičila pričakovanja. Velikih katastrofalnih izpadov na ključnih napravah nismo imeli, ker gre zasluga dobri izbiri opreme in strokovnemu

pisarniškega dela. Mikrofilm kot sredstvo sodobnega poslovanja še po štirih letih ni v vseh delih stavbe našel svojega mesta. Zato imamo velike težave s kopicami arhivskega materiala oziroma pritiski po dodatnih omarah. Prav tako moramo priznati, da posamezniki še vedno ne morejo pozabiti klasičnih pisarn, nekateri pa seveda še vedno telefonirajo tako, da jih sliši cela etaža.

Pri vsakodnevnem delu pa se že srečujemo s popolno iztrošenostjo naprav kot so xeroksi, kavni avtomati in podobno. Ker sedaj veljajo strožji uvožni režimi nimamo možnosti uvoza teh naprav in zato jih z obilico truda vzdržujemo še v obratovalnem stanju.

V teh letih smo poslovni center tudi uspešno uporabili za kulturne dejavnosti. Priredili smo skupno s sindikalnimi organizacijami nastope slovenskih dramskih hiš in priznanih jugoslovanskih umetnikov, prav tako pa se enkrat letno predstavijo s svojimi deli tudi likovniki Iskre.

Upravljanje poslovnega centra, ki ga izvaja Iskra Invest servis teče po dogovorjenih in napisanih določbah okvirnega hišnega reda, ki se tekoče oblikuje na poslovnem kolegiju SOZD Iskra in na občasnih sestankih osnovnih organizacij sindikata.

Pogled skozi okno avle PPC na spomenik revolucije.

vzdrževanju, ki ga izvajajo naši strokovnjaki. Ne nazadnje pa gre zasluga za to tudi našim uporabnikom, ki v glavnem skrbno čuvajo svojo lastnino.

Problematika, ki se nam po pretečenem obdobju najbolj kaže, je pomanjkanje potrebnih pisarniških prostorov. Zaposlovanje v stavbi je večje od načrtovanega, zato je površina na zaposlenega iz dneva v dan manjša. V nekaterih etažah se že bližamo kritični točki zasedenosti.

Prav tako se prepočasi uresničujejo naši načrti o modernizaciji pisarniškega poslovanja kjer opazimo, da se v večjih organizacijah nihče ne ukvarja z mikroorganizacijo oz. tehnologijo

Ob koncu velja posebno poudariti vlogo Sveta upravljalcev, kot skupnega organa lastnikov in koristnikov poslovnega centra. V času dveh let, odkar deluje svet, je le-ta uspel razčistiti lastninske odnose in plačevanje ekonomske najemnine, ki se tekoče izvaja. Za to skrbijo strokovne službe Iskra ISE.

Ob zaključku naj poudarimo, da nam je vsem jasno, da ima naš poslovni center ob obilici dobrih strani tudi določene senčne strani. Vendar kljub temu, nam je center tak kot je v ponos, saj po štirih letih uporabe še vedno kaže tako podobo kot si jo želimo.

S. M.

Kakovost in standardizacija

Pred nedavnim je začel veljati zakon o standardizaciji, ki ureja tako celotno problematiko standardizacije v Jugoslaviji, kot tudi zahteve družbe v smislu zagotovitve s standardi in drugimi predpisi določene kakovosti izdelkov in storitev.

Prav gotovo je standardizacija ena od dejavnosti, ki jo moramo skupno urejevati v okviru SOZD Iskra, čeprav je treba dosedanje delo oddelka za standardizacijo vsebinsko obogatiti in ga usmeriti tako kot zahtevajo potrebe DO in TOZD. Čeprav pod standardi razumemo tako skupne organizacijske predpise v poslovanju — na primer organizacijske predpise, obliko in vsebino dokumentov, predpis za oblikovanje informacij, pa nomenklature, šifracije, kot tudi standarde — pa naj gre za jugoslovanske, panožne ali interne standarde naših proizvodov in izbor v smislu unifikacije ali tipizacije itd., je prav zagotavljanje kakovosti ozko povezano s standardizacijo. Zato je treba v celotnem konceptu zagotavljanja kakovosti v Iskri in doseganju deklariranega nivoja kakovosti Iskrinih izdelkov najti tudi mesto za standardizacijo, oziroma obe dejavnosti povezati v za Iskro sprejemljivo celoto.

Tega problema se je treba lotiti tako, da se najprej koncepti uredi

področje kakovosti in standardizacije z upoštevanjem dejavnosti vseh organizacijskih enot, ki se s to dejavnostjo ukvarjajo. Nato je potrebno izdelati koncept celotne sistemske rešitve in le-tega kasneje pripraviti v obliki predloga, ter ga uglasiti z zahtevami in dosedanje dejavnostjo tako v DO, kot v BII in IKM, in ostalih organizacij.

Tako usklajeni predlog bo šele lahko osnova za ustrezen predlog za organizacijo in vsebino dela posameznih organizacijskih enot. Seveda pa bi vsakršno preuranjeno organizacijsko reševanje nastale situacije standardizacije, če ni vklopljeno v koncept zagotavljanja kakovosti v Iskri, predvsem z oziroma na dejavnost IKM, ki naj bi bil izvajalec tipskega preizkušanja atestiranja in metrološkega nadzora za naše izdelke v smislu že citiranega zakona o standardizaciji, lahko imelo negativne posledice.

O nalogah in namenu standardizacije, o potrebah delovnih organizacij itd. se v Iskri v zadnjem času veliko pogovarjamo in skušamo najti ustrezne rešitve. V zadnjem času je bilo prav tako podanih vrsta predlogov o urejanju standardizacije, ločeno po DO, do združitve vseh funkcij v delovni skupnosti skupnih služb, vendar doslej zadovoljive rešitve še nismo našli. Verjetno bi kazalo v sklopu kompleksnega sistema za urejanje tako kakovosti kot standardizacije izdelati natančnejše koncepte.

Max

Pohod MPO »Partizanske delavnice 99 d«

V petek 15. 9. smo se mladi pohodniki mladinskega pohodnega oddelka »Partizanske delavnice 99 d« zbrali na Trgu revolucije in se odpravili na dvodnevni pohod po Kočevskem Rogu in obronkih Bele krajine. Veseli in zadovoljni smo napolnili avtobus ter se po dolini Krke odpeljali v sredo širnih gozdov Roga.

Na cesti pred »Bazo 20« nas je pričakal partizanski kurir iz Semiča, ki nam je bil za vodiča in ob koncu pohoda tudi prijatelj. Razkazal in opisal nam je »Bazo 20«. Z velikim zanimanjem smo si ogledali vsa poslopja in ugotavljali kako pretkano so bila vgrajena v stoletni gozd, saj smo jih opazili šele, ko smo bili prav med njimi.

Po hladnem vojaškem obroku in klepetu s kurirjem in našim vodičem smo po partizanski stezi, katero so med NOV poznali le najbolj zaupni kurirji, krenili proti partizanskim Čermošnjicam. Med potjo po gozdovih smo si pri samotni gozdarski hiši ogledali tudi velikega jelena. Po treh in pol urah naporne, a zanimive hoje po širnih gozdovih in skritih jaskah Roga smo pozno popoldne prispeli v dom »Partizanskih delavnic 99 d«. Tu so nas gostitelji iz Semiča že čakali z obilnimi porcijami pasulja, katerega smo »pospravili« z velikim tekom.

Po večerji se je odred lotil pripravljanja tabornega ognja. Med pripravljanjem kresa je na dolino legla noč in tako je med klepetom in pesmijo zagorel ogenj. Še dolgo v noč smo posedali in prepevali partizanske pesmi ob tabornem ognju, vmes pa, da nas ne bi zeblo v hrbe še zaplesali kolo. Tako je minil prvi dan našega pohoda in odpravili smo se trudni k počitku v lepo urejenem domu.

V soboto smo vstali že zgodaj, saj nas je spet čakal zajeten kos poti. Razvrstili smo se v kolono in odšli po in ob novi partizanski magistrali proti Semiču. Čeprav so bili mnogi utrujeni še od prejšnjega dne, je pohodnikom z obrazov sijala vedrina in zadovoljstvo, saj smo izvedeli veliko novega o naši slavni preteklosti, za mnoge pa je bilo to tudi prvo srečanje s kraji, katere upravičeno imenujemo zibelka slovenske NOV.

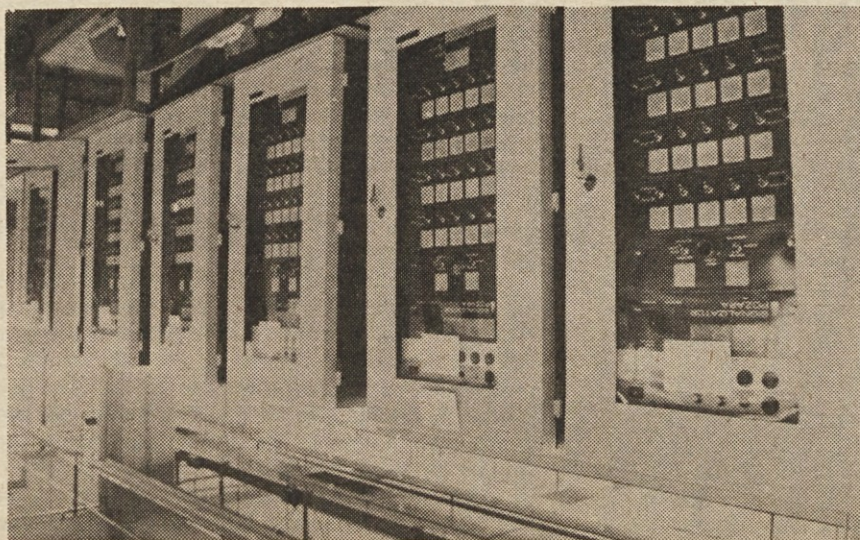
Po dveh urah hoje smo člani mladinskega pohodnega oddelka prišli na start pohoda prijateljstva Iskrašev, kjer smo se razdelili v patrole in udeležili tega manifestativnega pohoda.

Po končanem pohodu smo se pohodniki priključili ostalim mladim in manj mladim Iskrašem, ki so sodelovali na pohodu prijateljstva in srečanju mladine Iskre, ki je bilo pred domom »Partizanskih delavnic 99 d«. Tako smo ob glasbi in radostni zabavi preživeli še eno lepo popoldne.

Za zaključek naj povem še to, da smo pohodniki MPO »Partizanske delavnice 99 d« prehodili v dveh dneh okoli 40 km. To so bili pohodi, namenjeni obujanju in ohranjanju tradicij NOV, velikega pomena pri vzgoji mladih za naloge splošnega ljudskega odpora. Na pohodih se mladi seznanjajo z orientacijo, spoznavajo zgodovino, vzgajajo medsebojno prijateljstvo in ohranjajo telesno kondicijo.

Zato mislim, da je MPO že na začetku opravičil namen organiziranja in samo od nas je odvisno, če bomo znali to razvijati in dograjevati, saj je med mladimi za to vrsto udejstvovanja veliko zanimanja.

A. C.

Že v prejšnji številki smo poročali, da je bila v TOZD SVN izdelana 3.000. centrala za javljanje požara.

INDUSTRIJA ZA AVTOMATIKO, LJUBLJANA

Nova programska usmeritev dela kadrovske funkcije v Avtomatiki

V spremembah in dopolnilih samoupravnega sporazuma so določena tudi dela in naloge kadrovskih služb delovne organizacije. Nekatera od njih se bodo opravljala skupno, medtem ko bodo druga zahtevala enotno koordinacijo. Z namenom, da bi oblikovali enoten program dela kadrovske funkcije za Avtomatiko, so se kadrovski delavci tudi sestali in sklenili, da bo izvajanje programa temeljilo na teamskem delu, po posameznih kadrovskih subfunkcijah oziroma po področjih dela v kadrovski funkciji.

Kot glavne cilje so opredelili:

— **koordinacijo kadrovske funkcije:** pri izvajanju kadrovske funkcije bo posebna skrb posvečena usmerjanju, usklajevanju in sodelovanju z vodji kadrovskih služb v tozdi in delovnih skupnostih skupnih služb pri pripravi, oblikovanju in poenotenju izhodišč za samoupravno odločanje in izvajanje enotne kadrovske politike. Le-ta naj bi bila v skladu z zakonom o združenem delu, resolucijo 8. kongresa ZKS, sklepi 11. kongresa ZKJ, ZDR in družbenim dogovorom o temeljih kadrovske politike na območju občin, kjer so tozdi Avtomatike locirani.

— **delitev osebnih dohodkov:** osnovni cilj je poenotenje sistema delitve osebnih dohodkov v delovni organizaciji ter sodelovanje pri pripravi skupnih osnov in meril za delitev sredstev za osebne dohodke v SOZD Iskra in panožni sporazum EKI. Vzponredno s tem se bo dograjeval in utrjeval sistem delitve osebnih dohodkov ter ugotavljala sestavljenost dela in delovnega učinka posameznega delavca.

— **načrtovanje kadrovske tehnologije:** glavna težnja je v poenotenju vseh kadrovskih postopkov v Avtomatiki, v skladu s poprej omenjenimi zakoni in družbenim dogovorom. V ta namen, za izvajanje kadrovskih postopkov bo torej potrebno pripraviti ustrezno metodologijo.

— **psihologija dela:** mora biti prisotna pri vseh kadrovskih subfunkcijah. Na podlagi psiholoških raziskav, metodologije določanja psihofizičnih zahtev in proučevanja motiviranosti posameznih skupin se bodo predlagale določene izpopolnitve na posameznih področjih.

— **sistemske izobraževanje:** predvideni srednjeročni plan izobraževanja bo izhajal iz srednjeročnega plana Avtomatike in bo v skladu z samoupravnim sporazumom o osnovah plana SOZD Iskra za srednjeročno obdobje in srednjeročnim planom kadrov delovne organizacije.

Posebna pozornost bo posvečena usmerjanju pri izobraževanju ob delu,

na delu in iz dela. S tem namenom se bodo pripravili posebni programi in plani izobraževanja v smeri strokovnega, družbenoekonomskega in političnega izobraževanja.

To je le nekaj osrednjih nalog začrtanih v programu dela za leto 1979. V tem obdobju pa čakajo kadrovske delavce predvsem naslednje naloge: — priprave razvidov del oziroma nalog po temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih skupnih služb

— priprava vzorčnega razvida del oziroma nalog — priprave in dopolnitve skupnih osnov in meril za delitev osebnih dohodkov in

— izdelava metodologije planiranja.

Povrnimo se še nekoliko k izobraževanju. Spričo izredne pomembnosti izobraževanja pri usklajevanju enotnega pristopa k delu so oziroma bodo na ravni delovne organizacije organizirani seminarji za zahtevnejša področja delovanja; družbeno in operativno planiranje, tržništvo in marketing, projektno vodenje.

Tako se je seminarja o planiranju, ki je bil od 15. do 17. 8. v Škofji Loki in ga je pripravil Inštitut za organizacijo, ekonomiko in tržne raziskave iz Ljubljane udeležilo 31 delavcev (članov kolegijskega poslovnega organa, direktorjev tozdov in vodij planskih služb). Seminar je v vsebinskem pogledu vključeval planiranje, organiziranje, koordiniranje, kontrolo, vodenje in motiviranje ter poslovne funkcije: proizvodnjo, prodajo, nabavo, finance, in njihovo povezanost s poudarkom na procesu planiranja.

Na temo operativno planiranje proizvodnje pa je od 18. do 21. 9. v Kranjski gori 39 vodij operativnih pripravljalcev in planirerjev proizvodnje iz tozdov poslušalo predavanja, ki jih je organiziral Inštitut za organizacijo dela, Visoke šole za organizacijo dela iz Kranja.

V pripravi pa so še naslednji seminarji:

— seminar za delavce tržništva na temo Tržništvo — marketing, ki bo predvidoma v mesecu novembru

— koncem oktobra seminar informacije in komuniciranje pri vodenju projektov ter

— z ozirom pojavljajoče se probleme med proizvodnjo in prodajo priprava problemskega seminarja na to temo.

Ocena za že izvedene seminarje je lahko le pozitivna, saj je bila tako udeležba kot tudi izbor in razpored tem dobra in predvsem namensko izbrana.

Rezultati pa se bodo pojavljali z vsakim dnem, saj Avtomatika tako kot vsaka druga delovna organizacija potrebuje predvsem strokovno pokovan kader.

S.D.

Razširitev proizvodnih prostorov v TOZD Napajanja

V temeljni organizaciji Napajanja so pred kratkim preselili del proizvodnje v nove prostore. Z dograditvijo nove hale, v katero so preselili kleparsko delavnico, so povečali prostorske kapacitete približno za eno četrtino. Na ta način so do neke mere omilili prostorsko stisko, ki glede na naravo proizvodnje tare to temeljno organizacijo.

S preselitvijo kleparske delavnice prišlo tudi do manjših sprememb v razporeditvi ostalega proizvodnega procesa. Tako poteka na mestu, kjer je bila poprej kleparska proizvodnja transformatorjev, navijalnice, sestavljalnica in delno končna montaža. V poprejšnjih prostorih proizvodnje transformatorjev pa sedaj delajo tiskarna vezja in modulare napajalnike. V prerazporeditvi proizvodnje sodi tudi usposobitev prostora za prototipno delavnico, katere namen je, da izdeluje proizvodne prototipe, da preverja funkcionalnost bodočega izdelka za redno proizvodnjo itd. Vkolikor bodo pogoji in možnosti se bodo sčasoma lotili tudi proizvodnih unikatov.

Z delno prerazporeditvijo so v TOZD Napajanja dosegli večjo funkcionalnost proizvodnje glede na njen potek, dostavo materiala itd.

Z usposobitvijo kleparne in preselitvijo montaže so obnovili tudi stare prostore (nova tla in beljenje) in s tem dali celotnemu prostoru dosti prijetnejši in preglednejši videz.

Še vedno pa ostaja izredno pereč problem glede skladiščnih prostorov. V pripravi je izdelava investicijske informacije, ki bi za srednjeročno obdobje na podlagi programa proizvodnje in tržne možnosti podala osnove za izdelavo konkretnih predlogov in investicijskega elaborata.

S.D.

S seje poslovnega odbora

Objavljamo povzetke važnejših sklepov 5. seje poslovnega odbora DO Elektromehanike Kranj:

1. Predsednik kolegijskega poslovnega organa Aleksander Mihev je v svojem poročilu med drugim sporočil članom poslovnega odbora, da se je kolegijski poslovodni organ že konstituiral, da ima 8 članov in da sta namestnika predsednika Alojz Grčar in Ivan Cvar. Za delo organa je izdelan poslovnik, o delu se piše zapisnik, za sklepe se glasuje.

2. V razpravi o predlogu poslovnika o delu organov upravljanja, izvršilnih organov ter delegacij delovne in temeljnih organizacij so člani odbora dobili vrsto pojasnil. Največjo pozornost so namenili obveščanju: kako obveščati delavce o predlogih aktov, kako obveščati družbenopolitične organizacije itd. Odbor meni, naj se za vse predloge aktov izdelujejo izvlečki, ki se dajo v razpravo.

3. Poslovni odbor je obravnaval predlog sporazuma o ustanovitvi interne banke SOZD Iskra in sporazum o združevanju v interno banko Iskre Elektromehanike. Odbor meni, da je zaradi pomembnosti obeh aktov potrebno pospešiti potrebne priprave za sprejem.

4. Poslovni odbor daje soglasje k imenovanju Slavka Faturja, dosedanjega direktorja finančno računovodskega področja, za direktorja Iskrine firme Perles v Švici. Imenovanje naj bi veljalo od 1. 10. 1978 za dobo 4 let.

5. Poslovni odbor daje soglasje k imenovanju vršilcev dolžnosti vodij naslednjih strokovnih služb v DSSS: Danila Dolgana za programsko tehnične službe, Miroslava Gogala za računovodstvo, Ivana Pivka za službo za organizacijo in AOP, Franca Orla za kadrovske službe. Imenovanje naj bi veljalo od 1. 9. 1978 do imenovanja po razpisu.

A. B.

Poslovanje v avgustu

V avgustu smo presegli plan eksterne proizvodnje za 22,8 %. Glede na to, da smo imeli v prvem tednu v avgustu še kolektivne dopuste, so tokratni rezultati ugodni. Plan domače proizvodnje smo presegli za 221,2 %, plan kooperacijske proizvodnje pa za 44,7 %. Vse temeljne organizacije, razen tovarne TEN in Merilnih naprav so v avgustu proizvedle več kot so planirale.

V kumulativni presegamo plan proizvodnje za 7,3 %. Temeljne organizacije: Elektrooptika, IPT, Računalniki in Mehanizmi največ presegajo plan v kumulativni (več kot za 20 %). Manj kot so planirale, so v prvih osmih mesecih proizvedle: TEN, Elektronika Horjul in ATC.

Izpolnjevanje plana po asortimanu smo v avgustu nadalje izboljšali in znaša sedaj 85 %. Elektrooptika je proizvajala skoraj povsem po predvidenem asortimanu, najslabše pa še vedno izpolnjuje plan po asortimanu Elektronika Horjul.

Letos smo v prvih osmih mesecih proizvedli za 18 % več kot v istem obdobju lani. Vse temeljne organizacije so proizvedle več kot lani v istem času (Tovarna računalnikov celo dvakrat toliko).

Izpolnjevanje plana proizvodnje je bilo dosedaj uspešno. Pred nami so meseci, v katerih planiramo proizvodnjo v precej velikem obsegu. Čim bolj uspešno bomo morali izpolniti zastavljene cilje.

A. B.

Res čudovit izlet

Še preden sem se dokončno odločil za svoj poklic, so me stanovski kolegi včasih opozarjali na neprijetne plati novinarstva. Tedaj še neveden sem se jim le smejal — zdaj jih doživljam — pa mi ni žal! Poglejte, včasih mora novinar delati tudi na prosto soboto. Vendar, če je delo združeno s tako prijetnim doživetjem kot je bil nedavni piknik invalidov v Logarski dolini, je takšno delo pravi užitek.

Obetal se je lep dan, ko smo se zgodaj jutraj odpeljali iz Kranja. Člani aktivna invalidov Elektromehanike so že težko pričakovali snidenje s prijatelji, člani AI Elektrokovine Maribor, ki so se ob istem času odpeljali iz Maribora. Program izleta je bil tako pripravljen, da je zadovoljil vsakega udeleženca, nikomur ni bilo dolgčas. Precejšnjo zaslugo za to je imel naš ansambel Veseli šlosarji. Ob njihovem igranju in petju nam je vožnja hitro minila.

Oba avtobusa sta se šla v Polzele. Pred tovarno nogavic in njeno industrijsko prodajalno se nas je toliko nabralo, da je vratar poprašal, ali si ne

Pri vlečenju vrvi, tej priljubljeni vrstni rekreaciji so bile Kranjčanke dvakrat najboljše.

bi ogledali tovarne... No, to seveda ni bilo v našem programu. Vsak je lahko izkoristil ugodno priložnost in nakupil nogavice, take z napako in brez, s črto ali brez — pač take, ki najbolj ustrezajo boljši polovici in njenim dimenzijam. Moja je bila z njimi zadovoljna. Nogavice iz Polzele so res kvalitetne, to je dokazal že trajnostni preizkus oziroma naš kranjski maneken, ki jih je pomerjal že na avtobusu in kasneje na pikniku.

zapeljali smo se do Jurčka, hišice, ki so jo v tem čudovitem okolju postavili delavci Elektrokovine Maribor.

Veselih obrazov smo se ozirali v obsijane vrhove, ki so nas obdajali v tej prelepi dolini. Nedaleč stran se vleče dolg ledenik, pravo nasprotje poletni vročini in planinskim rožicam. Kmalu so nas privabile tudi druge vonjave — na žaru je bilo vse nared. Morali smo se okrepčati, saj je bilo popoldne predvideno za igranje nogometa in druga športna tekmovanja, od katerih je predvsem pri vlečenju vrvi potrebno veliko moči.

Morda velja omeniti le vlečenje vrvi, saj je bilo to tekmovanje najbolj zanimivo, tako za ženske kot tudi moške udeležence srečanja. Navijačev seveda ni manjkalo, vendar sodnik Vinko ni dopuščal nobenih izgrediv. Zanimivi so tudi rezultati: Kranjčanke oziroma predstavnice Iskre Elektromehanike so dvakrat premagale svoje vrstnice iz Maribora, moški predstavniki Iskre pa Štajercev niti enkrat. Mar to pomeni, da smo Gorenjci tudi doma bolj šibki?

Po končanih podelitvah kolajn, ki so bile tokrat kar v obliki suhe klobase, poraženci so prejeli samo kruh,

Zmagovalna ekipa invalidov kranjske Iskre se, kot kaže slika na moč, veseli svoje zmage.

Podatki za mesec:

avguST TOZD	Vredn. proizv. v 000 din	Dosežen plan proizv. v %	Dosežen plan asort. v %	Dosežen plan prodaje v % (domači trg)	Dosežen izvoz na letni plan	Število nadur na 1 zaposl.
ATC	62.947	116,4	94,7	81,2	3,3	6,3
TEA	27.158	112,5	107,7	96,4	2,2	2,3
TEN	9.128	78,3	83,1	60,1	5,3	—
TEI Horjul	7.116	113,0	75,5	149,7	5,6	—
TEL	9.905	108,6	99,9	105,8	2,4	0,3
IPT	3.315	123,2	127,8	151,5	1,3	—
Elektrooptika	18.730	140,6	134,0	157,8	6,2	—
Vega	9.542	110,6	110,6	105,9	5,2	2,6
MSO	10.935	99,0	105,5	107,7	0,2	14,6
Števci	52.656	130,0	113,7	120,6	11,8	1,7
Instrumenti	15.692	114,0	107,5	111,4	5,5	3,5
Mehanizmi	8.063	147,8	122,3	190,5	8,5	1,3
Stikala	23.674	130,5	114,9	105,1	6,5	1,9
ERO	49.215	151,0	118,0	144,7	5,1	2,8
Orodjarna	64	108,0	152,0	—	—	0,6
Mer. naprave	2.166	83,0	112,3	104,7	—	1,8
TSD	198	—	—	—	—	1,8
Vzdrževanje	169	—	—	—	—	1,7
Restavracija	—	—	—	—	—	—
DSSS	38	—	—	—	—	0,8
Računalniki	1.956	391,3	129,1	—	—	1,0
Prodaja	—	—	—	—	—	—
Nabava	—	—	—	—	—	—
RTC	—	—	—	—	—	—
SKUPAJ DO	312.676	122,8	107,3	105,6	61	2,8

IZ GLASIL NAŠIH TOZD

Veliko možnosti za delo

V peti številki Obvestil TOZD Števec Janez Sever piše o aktivnosti in organiziranju komunistov v tej temeljni organizaciji.

Po 8. kongresu ZKS in 11. kongresu ZKJ so osnovne organizacije ZK spet dobile osrednjo vlogo v delovnih sredinah pri organiziranju političnih akcij in reševanju tekočih in perečih problemov proizvodnoekonomskega in socialnega značaja. Poleg sestankov naj bi organizirale tudi problemske konference skupaj z drugimi organizacijami v temeljnih organizacijah.

OO ZK v Števcih ima v svojem programu predvidene predvsem naslednje naloge: razreševanje medsebojnih ekonomskih odnosov v novi organiziranosti Iskre Elektromehanike, dosledno uveljavljanje zakona o združenem delu in novih odnosov med delavci v združenem delu. Pri svojem delovanju morajo komunisti izboljševati delo samoupravnih organov in delegacij, skrbeti za izobraževanje članstva. Le tako je moč dvigati razgledanost in samoupravno zavest med člani v

našem kolektivu, predvsem v neposredni proizvodnji.

Člani ZK se skupaj z vsemi naprednimi delavci borimo tudi za medsebojno solidarnost, piše Janez Sever, za preseganje osebnih interesov v družbeno korist, za povečanje družbenega standarda in skušamo s svojim delom in zgledom zmanjševati razlike, ki so nastale zaradi delitve dela. Vse to pa vpliva na delovno vzdušje v tovarni.

Za organizirano delo imajo v OO ZK Tovarne števec izvolyene delovne skupine za kadrovska, idejnopolitična, gospodarska vprašanja in obveščanje. S tem je neposredno aktivna tretjina članov, ostali pa so aktivni v samoupravnih organih in delegacijah pri prenašanju stališč, pripomb in zahtev do samoupravnih organov DO in SIS.

V preteklem letu so imeli veliko dela in tudi težav pri sprejemanju samoupravnih sporazumov o združevanju dela v TOZD, DO in SOZD, pri čemer so se akcijsko okrepili. Komunisti Tovarne števec imajo še veliko možnosti za delo, tudi pri pridobiva-

nju novih članov, predvsem iz neposredne proizvodnje, zaključuje J. Sever.

A. Boc

ISKRA
Industrija za telekomunikacije,
elektroniko in elektromehaniko
KRANJ, n.s.o.o.
TOZD TOVARNA RAČUNALNIKOV

vabi k sodelovanju

PROGRAMERJE IN ORGANIZATORJE

za delo pri razvoju in uvajanju poslovnih programskih paketov za računalnik ISKRA DATA C-18.

Iščemo:

- PROGRAMERJE ZA RPG II in COBOL,
- ORGANIZATORJE za proizvodne, komercialne in računovodske aplikacije,
- SISTEMSE PROGRAMERJE.

ISKRA DATA C-18 je sodoben računalniški sistem, izdelan po licenci ameriške firme CDC. To je računalnik, ki omogoča interaktivno delo z video-terminali in na velikih diskovnih spominih.

Nudimo vam zanimivo teamsko delo, možnosti izpopolnjevanja in stimulativne osebne dohodke.

Če imate vsaj dveletne izkušnje v programiranju in organizaciji AOP, pošljite v 15 dneh prijavo na naslov: ISKRA ELEKTROMECHANIKA KRANJ, 64000 Kranj, Savska loka 4, Kadrovske področje.

Delovna mesta so v Ljubljani, pojasnila dobite po telefonu: 322-241, interna št. 215.

Veseli šlosarji so se na moč potrudili, da bi se udeleženci prijetnega izleta v Logarsko dolino čimbolje počutili.

Zatem smo se Gorenjci in Štajerci odpravili proti Logarski dolini. Tam smo se najprej okrepili z okusno obaro, nato pa odpeljali proti Rinki, nekateri so odšli pripravljat čevapčiče in meso na žaru. Večina se je vendarle zbrala pod slapom Rinke. Savinja izvira v enkratnem okolju in se v veličastnem slapu spušča v globino, čista in hladna. Še posnetek za spomin, nato smo se spustili do avtobusov,

so se spet oglasili Veseli šlosarji s svojo harmoniko. Vrli športniki so si hitro nabrali novih moči in neutrudno peli in plesali ob veselih zvokih našega ansambla vse do poznega mraka.

Šele, ko je prišlo slovo, smo se zavdali, da smo skupaj zbrani iz dveh delovnih organizacij: Elektromehanika Kranj in Elektrokovine Maribor — tako kot sta sorodna ime in dejavnost naših kolektivov, tako smo sorodni tudi ljudje v njih. Z zadnjim izletom smo utrdili naše prijateljske vezi.

Alojz Boc

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva SOZD Iskra — Industrija za elektroniko, telekomunikacije, elektromehaniko, avtomatiko in elemente — Ljubljana.

Glavni urednik: Bogo Mohor, odgovorni urednik: Dušan Željeznov, tehnični urednik: Janko Colnar — Ureja uredniški odbor: Alojz Boc (Elektromehanika), Špela Dittrich (Avtomatika), Lado Drobež (Iskra Commerce), Stane Fleischman (Široka potrošnja), Franc Kotar (IEZE) in Marko Rakušček (Avtoelektrika) — Izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo — Naslov: Ljubljana, Prešernova 27, telefon 24-905, int. 48 — Tisk: Časopisno-tiskarsko podjetje PRAVICA — DNEVNIK, Ljubljana.

Po mnenju sekretariata za informacije SRS je glasilo oproščeno plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

Nova kvaliteta z novo tehnologijo

TOZD Keramični kondenzatorji v Žužemberku se je po krizi pred dvema letoma lepo postavila na noge. Letošnji polletni rezultati kažejo, da so prav planirali. Za dokončno saniranje pa uvajajo novo tehnologijo izdelave in izdelkov, da bi si tako zagotovili trajno dober gospodarski položaj in gotovost na zunanjem trgu.

vprašljiv izvoz, ki so ga načrtovali ob novih zmogljivostih. Za prihodnje leto so namreč predvidevali za dva in pol milijona dolarjev izvoza, kar je enkrat več kot letos.

V ta izvoz je načrtovana proizvodnja tankoplastnega kondenzatorja (singlelayer). Ta novi kondenzator je element nove kakovosti, po katerem je veliko povpraševanje na zunanjem trgu. Zato bodo morali pohiteti, saj je

Maloserijska proizvodnja keramičnih kondenzatorjev.

Gradnja novega prizidka v Žužemberku teče po načrtu. Vanj bodo preselili strojne delavnice, skladišče in obrat družbene prehrane. Zlasti z menzo imajo težave, saj jih inšpektorji preganjajo, da morajo ločiti proizvodnjo in prehrano in tako zagotoviti prave pogoje za kuhanje in delitev toplih obrokov. V proizvodno halo v novi tovarni pa vgrajujejo ventilacijske naprave, ki bodo skrbele za čist zrak in za manjše nihanje temperature. Skratka, tako bodo bistveno izboljšali delovne pogoje.

V delu imajo po sanacijskem načrtu investicijo za novo tehnologijo dela. Nekaj domače opreme, ki so jo projektirali v konstrukciji IEZE in izdelali v Orodjarni, že dela, kasni pa oprema iz uvoza. Zataknilo se je v strokovnih službah pri naročilih. Po načrtu bi morala uvožena oprema priti v Žužemberk pred novim letom, pa vse kaže, da se bo dobava zavlekla.

Z novimi stroji bodo proizvodnjo dvignili za 50 % ob istem številu zaposlenih. Z zakasnitvijo pa se že dela škoda in bodo tako težko sledili sanacijskim predvidevanjem. Zlasti je tu

celoten načrt izvoza IEZE preračunan na vgradnjo novih kvalitet in novih izdelkov.

Železni program je sicer še vedno aktualen, ni pa prave konjunktore. Veliko popraševanje je po najnovejših tehničnih dosežkih in visokovarnostnih zanesljivih izdelkih. V to novo tehnologijo je že v proizvodnem procesu vgrajena kvaliteta in ni potrebno pozneje ob končni kontroli toliko prebirati. To pa je važno za ceno izdelka. Tu gre namreč za milijone kondenzatorjev, ki jih ob kontroli vsakega kosa prebirajo. Tako lahko to kontroliranje nanese celo do polovice cene izdelka.

Ob vsem tem novem uvajanju proizvodnega programa pa že pripravljajo nov elaborat za proizvodnjo večslojnih kondenzatorjev (multilayer). Ta investicija bo vredna okrog 160 milijonov dinarjev. Po načrtih, ki so jih okvirno postavili, bodo že kmalu začeli s poskusno proizvodnjo, od leta 1981 pa naj bi to postal predvidoma nosilni program tovarne. Za razvoj se zanima tudi JLA in ga delno tudi financira. Zato bodo morali pohiteti, da ne bodo zamudili vlaka, ki na področju elektronike vozi vse hitreje. KF

V Ljubnem in Solčavi dobro delajo

V petek 22. septembra so imeli v delovnih enotah TOZD Feriti v Solčavi in na Ljubnem zbor delovnih ljudi, kjer so pregledali poslovanje v 1. polletju in obdelali tekočo proizvodno problematiko.

Direktor Dušan Dolničar je najprej na Ljubnem, nato pa tudi v Solčavi povedal, kakšno je bilo poslovanje v prvih šestih mesecih letos. Polletni proizvodni načrt so izpolnili s 57 %,

ostanek dohodka ali čisti dohodek pa je daleč presegel pričakovanja. Prodaja na domačem trgu je tekla dobro, žal pa je izvoz slaba točka. Temu je predvsem krivo, če lahko tako rečemo, da so na razvojnem in tehnološkem področju razvili več novih artiklov, ki pa nekako niso še našli poti prek naših izvoznikov na zunanji trg. Za drugo polletje pa kaže bolje in tudi s posebnimi prijemi so poživili iz-

Med zborom delovnih ljudi na Ljubnem.

vozno dejavnost. Sicer pa je izvoz nujen, saj mora TOZD uravnovesiti izvozno-uvožno bilanco tudi zaradi uvoza repromateriala in opreme.

Nato je tekel pogovor okrog spornih problemov v obeh delovnih enotah. Proizvodnja teče zadovoljivo, čeprav je še nekaj čisto začetniških težav. Tako na primer rado zašepa pri kvaliteti in rokih. Malo se še vedno pozna, da so vsi delavci prvič zaposleni v tovrstni proizvodnji in še vedno manjka industrijske mentalitete, čeprav gre najboljše. So pa začetne težave razumljive zlasti v Solčavi, kjer so vsi zaposleni — 30 jih je — novi, z mojstrom, ki jih vodi, vred. Enota je začela z rednim delom šele lani jeseni.

Zaloga so tudi še vedno previsoke, to pa veže preveč obratnih sredstev ki bi jih s pridom porabili drugod. Nekaj je krivo temu to, da imajo kar tretjino ljudi in proizvodnje dislociranih in zato je odvažanja, dovažanja in privajanja materiala, polizdelkov in zadnji čas izdelkov kar precej. To pa seveda zahteva svoj čas. Tudi tehnologijo bodo še izpopolnili. Zlasti bodo vložili precej dela in denarja v dodatne stroje, da bi tako povečali storilnost. To je nujen ukrep, saj za drugo leto načrtujejo precej višjo proizvodnjo. Žal pa še vedno manjka strokovnjakov, zlasti s področja tehnologije.

Med razpravo so še ugotovili, da bodo morali delegati v družbenopolitičnih organizacijah in samoupravnih organih tvorneje poseči v dogajanje. Predvsem bodo morali poskrbeti za obveščanje v obe smeri. Na sestanek in seje v Ljubljano bodo morali prinesiti želje in predloge iz svojih delovnih enot, nazaj v kolektiv pa prenesti informacije o sklepih, možnostih in odločitvah v celotni TOZD.

Le tako bodo vsi delavci udeleženi pri odločanju. K temu jih je spodbujal zlasti direktor Dušan Dolničar in menil, da je za dobro poslovanje potrebno tvorno sodelovanje in odločanje prav vseh. F. Kotar

Avgusta Tomažič, ki je bila 22 let zaposlena v Iskri IEZE v finančnem knjigovodstvu, se je v petek 22. septembra poslovila od sodelavcev in odšla v pokoj. Prosil sem jo, naj kaj pove iz svojega življenja. Precej časa je molče potovala skozi svoj čas in se vrnila z mislimi k nam: „Težko je izbrati in povedati, kaj je bilo najlepše in najtežje. Življenje je prebogata knjiga, da bi jo prebral v trenutku. Predvsem sem veliko potovala. Znam več jezikov, a prepotovala sem Anglijo, Francijo, Nemčijo, Grčijo, Madžarsko, Italijo, Avstrijo — ponekod sem bila večkrat. In berem rada. V slovenščini in tujih jezikih. Najrajši imam zgodovino in umetnost. Mislim, da mi po službi ne bo preveč dolgčas, čeprav sem bila zelo rada med sodelavci.“

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi moje drage mame

IVANE CELJAR

se iskreno zahvaljujem sodelavcem v umerjevalnici števec za podarjeni venec, izraze sožalja, denarno pomoč in spremstvo na njeni zadnji poti

hčerka Marija Močnik.

ZAHVALA

Ob izgubi drage mame

FRANČIŠKE TABAR

se iskreno zahvaljujem vsem svojim sodelavcem iz TPP Orodjarne, za podarjeni venec, izraze sožalja in spremstvo na njeni zadnji poti

sin Marjan.

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi naše mame

VALENTINE KRIŽNAR

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem TOZD Števec in TR TOZD ATC za izraženo sožalje in podarjeno cvetje

sinova Stane in Valentin Križnar.

Pogovor o letošnjem poslovanju

V TOZD TGA v Retečah smo se z vodjo gospodarsko planskega sektorja Vladimirom Košorokom pogovarjali o poslovanju v letošnjem letu.

Kako ste zadovoljni z letošnjimi rezultati?

Proizvodni plan smo v prvem polletju realizirali s 172 milijoni dinarjev, kar je 90 %, to pa nas vsekakor ne zadovoljuje. V prvih mesecih je prišlo do izpada proizvodnje, saj smo januarja dosegli samo 60 %, februarja 72 %, marca 82 %, aprila 86 %, maja 90 %, junija 90 %, v juliju in avgustu pa smo se s 97 % realizacijo že približali zaželeni ravni.

Vzrokov za izpad je več:

- prepozno definirani plan
- z novim letom so nastopile restrikcije uvoza, kar je povzročilo pomanjkanje reprodukcijskega materiala
- delno je bila proizvodnja ovirana tudi zaradi požara, ki je poškodoval osnovna sredstva in polizdelke
- nadalje smo se v tem času srečevali s problemi v zvezi z obnovljenim proizvodnim programom, ki je bil v letošnjem letu dokaj pester. Osvojili smo nov tip štedilnika, plinske peči, kuharika, fenov in kaloriferja.

Sprememba programa, zahteva nove tehniške postopke, nastajajo težave pri preskrbi z materiali, ker nastopajo novi dobavitelji in ne nazadnje, zahteva vsaka novost tudi svoj čas za uvajanje. Tudi velika odsotnost z dela in fluktuacija, nam je bila prav tako v veliko breme. Precej moči smo porabili za reševanje tega problema.

Te težave so bile najbolj pereče v začetku leta, kakšno pa je stanje sedaj?

„Novi izdelki so že vpeljani. Tu več ne bo problemov. Uvoz repromateriala je za letošnje leto režimsko urejen, gre še samo za pravočasno dobavo.“

Menimo, da bomo letni plan do konca leta realizirali vrednostno in količinsko, kot smo planirali z gospodarskim načrtom, bolj pa se bojimo, kako bo svojo funkcijo izpeljala prodaja.

Smo namreč tovarna, ki proizvaja izdelke za široko potrošnjo sezonskega značaja. Zanimanje za naše izdelke se odpre septembra in traja do decembra. Vsaj 40 % naše proizvodnje je podvržene temu nihanju.

Tako je rezultat poslovanja v polletju posledica sezonske prodaje. Vrednost našega dela je v tem času znašala 172 milijonov, celotni prihodek pa komaj 134,356.000 din.

Vrednost zalog končnih izdelkov je znašala 70 milijonov, pri čemer so med njimi tudi taki, ki niso podvrženi nihanju. Zaradi velikih zalog v prvem polletju je bila dosežena akumulacija minimalna, pričakujemo pa, da se bodo ob maksimalnih prizadevanjih prodaje, zaloge konec leta zmanjšale in bomo dosegli planirano.

Kako poteka izvoz? So tudi tukaj težave?

„Problem je v sorazmerno visokih cenah naših izdelkov. Sezonska prodaja velja prav tako za zunanji trg tako, da bomo dokončno oceno lahko podali šele konec leta.“

Glede na to, da smo večji del proizvodnega programa prenovili, moramo za vse te izdelke dobiti na zunanjem trgu ateste. S pridobitvijo le-teh, se nam bo odprla pot prodaje.“

So pa tudi vprašanja, ki jim nameravate v bodoče posvetiti več pozornosti kot doslej?

„Opažamo, da je za nas bistvenega pomena raziskava trga. S tem bi bilo omogočeno pravočasno sestavljanje letnega plana, ki bi zaradi tega doživel tudi manj sprememb med letom.“

Boris Čerin

Dobri nameni v Sežani

TOZD Sprejemniki Sežana, ki smo ga obiskali te dni, se sicer ni mogel pohvaliti s popolnim uspehom v minulim prvem polletju, saj so zabeležili 4,872.000 negativnega rezultata, vendar je razlog za to treba iskati v poravnavi zaostalih družbenih obveznosti in družbenih posojil za nerazvite republike. K neugodnemu rezultatu so po njihovi lastni kritični analizi prispevale tudi nekatere njihove dejanske slabosti pri uresničevanju načrtane proizvodnje.

V prvem polletju so dejansko uresničili samo 90 % načrtovane proizvodnje, oz. 94 % njene vrednosti. Do teh izpadov je prišlo zaradi pomanjkanja materiala, kar pa je spet vplivalo na to, da zaradi premajhnih prihodkov niso mogli zagotoviti sredstev za nujno potrebne sklade. Proizvodnja tudi ni bila usklajena s potrebami tržišča.

Zelo verjetno, da bi lahko prodali precej več, če ne bi zaostali pri osvajanju novih proizvodov. Ker pa jim prodaja ni šla od rok tako kot bi želeli in kot bi morala, so se jim tudi zaloge proizvodov povečale za 132 %. Premalo vztrajni so bili tudi pri izterjavi plačil, saj so jim, kot so ugotovili,

kupci v prvem polletju dolžni kar preko 6 milijonov dinarjev. Poleg prevelikih zalog reprodukcijskega materiala so si glede na dosežene posle očitno tudi razdeljevali več OD, kot bi jim to dovoljevali dejanski rezultati in samoupravni akti.

Seveda pa so na podlagi teh ugotovitev poudarili tudi več pozitivnih dosežkov pri delu v prvem polletju, pri čemer je gotovo največ vredno njihovo spoznanje in odločnost, da v drugem polletju — prav izhajajoč iz sedanjih napak — stanje izboljšajo. „V drugem polletju je potrebno doseči“ — so ugotovili — „če hočemo zadostiti potrebam v letu 1979, prek 600 milijonov starih dinarjev čistega dohodka, poleg tega pa še toliko večji dohodek, da bo mogoče pokriti predplačilo iz plačilne mase v prvem polletju. Izboljšanje skušajo doseči z uresničevanjem vzgona v treh fazah. Pri tem bodo upoštevali tudi smotrnejšo nabavo materiala in uvedli učinkovit postopek za izterjavo dolgov pri kupcih.“

Očitno jim bosta tudi razmah novih investicij in soseska industrijska cona v Sežani pomagala v njihovih dobrih namelih. Mak

Po dolgih letih sodelovanja se je s 1. septembrom poslovil od sodelavcev v TOZD TV Pržan Slavko Sojar, vodja plansko-analitskega oddelka. Ob odhodu v pokoj so mu sodelavci podarili spominsko darilo in mu zaželeli obilo zdravja in zadovoljstva v pokoju.

Na ta način spoznavam sebe...

Tokrat želimo obširneje predstaviti mladega kranjskega likovnega ustvarjalca Izidorja Jalovca. Ta 25-letni grafik, poročen in oče dveh otrok že polnih osem let aktivno posega s svojimi likovnimi prizadevanji, čeprav v začetku bolj lokalno, pa zato zadnji dve leti tudi v širši slovenski likovni prostor.

Izidor Jalovec se ukvarja: s perorisbo, linorezom, sitotiskom, z mešano tehniko in še s katero drugo. Začetki njegovega iskanja in prvi poskusi segajo v osnovnošolske klopi. V pionirskem listu se je prvič predstavil 1965. leta. Kot mentor ga je spodbujal in vzgajal sedaj že pokojni Štefan Simonič, neutrudni kranjski likovni

INDUSTRIJA AVTOELEKTRIČNIH IZDELKOV

Iskraši na preizkusu vojaških sposobnosti

Pred nedavnim se je v Kanalu ob Soči končalo občinsko ekipno prvenstvo zveze vojaških rezervnih starešin občine Nova Gorica. Na tem tekmovanju je letos sodelovalo 24 ekip iz raznih delovnih organizacij in Krajevnih skupnosti novogoriške občine.

Že 7. po vrsti je sodelovala na tem tekmovanju tudi 3-članska ekipa enote „Sergej Mašera“, ki so jo zastopali Tase Lazovski, Bojan Lovrič in Janko Bratuž, vsi zaposleni v Iskri – Avtoelektriki.

Tekmovanje je bilo izredno težavno, saj je obsegalo več vojaških tek-

movalnih panog, ter preizkus znanja iz vojaške teorije.

Omenili smo že, da je na tem tekmovanju sodelovalo 24 ekip, zato je toliko pomembnejši uspeh, ki so ga dosegli – ekipno tretje mesto. Med posamezniki pa je bil Tase Lazovski, zaposlen v tovarni delovnih sredstev odličen – četrti.

Osvojeno mesto je bilo za mlade tekmovalce veselo presenečenje, na ostale, ki bodo sodelovali prihodnje leto pa je ta uvrstitev dokaj vzpodbudno vplivala.

In na koncu: ekipi kot tudi posameznikom iskrene čestitke.

Marko Rakušček

Košate vrbe ni več. Krasila je vhod v Avtoelektriko, žal so jo komunalni delavci „pokopali“ prejšnji teden. Če bi veje znale govoriti, bi povedale marsikaj. Povedale bi, da je krasila vhod in delala senco upravni stavbi vse od leta 1959, to je od nastanka današnje Avtoelektrike v Šempetru pri Gorici. Vzroka za posek sicer ne vemo, vemo le, da bohotne vrbe ni več, je pa zato toliko bolj viden vhod v Avtoelektriko. M. R.

Prebrali smo za vas

Vodnik po partizanskih poteh je vsekakor knjiga, ki nam zelo nazorno, pregledno in praktično približuje najsvetlejšje trenutke naše revolucije in našega narodnoosvobodilnega boja ter je hkrati tudi neprecenljiv prispevek pri ohranjanju naših revolucionarnih tradicij.

Ideja, ki se je porodila pred več kot sedmimi leti, je zdaj uresničena z izidom Vodnika po partizanskih poteh. Dejstvo je, da so potrebo po takšnem vodniku najbolj čutili pedagogi, da bi laže načrtovali izlete in usmerjali mladino v kraje, znane iz narodnoosvobodilnega boja.

Tako je uredniški odbor Vodnika izdelal osnutek in merila, po katerih so številni sodelavci začeli zbirati in urejati gradivo za Vodnik. Delo na terenu je sproti porajalo nova vprašanja in zato je bilo potrebno spremeniti nekatera prvotna merila, da bi bilo to zgodovinsko delo čim bolj pregledno urejeno. Pri tem je bilo potrebno tudi veliko terenskega dela: zbiranje in preverjanje podatkov ter ogledi spomenikov. Ob tem so bila odkrita marsikatera dotlej neznana zgodovinska dejstva. Na mnogih spomenikih in ploščah so bili napisani nepravilni datumi, netačno število padlih in napačna imena. Med zbiranjem gradiva se je dalje pokazalo, da za vrsto izredno pomembnih dogodkov na terenu ni ostala nobena sled. Ugotovljeno je bilo dalje, da so pretežno obeleženi okupatorjevi zločini in žrtve, občutno manj pa dogodki, ki pomenijo uspehe osvobodilnega boja oziroma revolucije. Zato so v Vodniku, razumljivo, upoštevali tudi nekatere take, na terenu neobeležene zgodovinske dogodke.

Zbornik, oziroma Vodnik po partizanskih poteh je pripravilo kar 28 avtorjev. Zaradi boljše preglednosti je Vodnik urejen po pokrajinah in obči-

nah, kakor si sledijo po abecednem redu: npr. Gorenjska, gorenjske občine, v okviru občine kraji oziroma mesta (pri teh so po abecednem redu razporejene ulice in deli, ki spadajo pod mesto). Iz tega zaporedja je izločena le Ljubljana – mesto heroj, ki je v Vodniku obravnavana na prvem mestu. Za lažjo orientacijo na odmaknjenem in težko dostopnem terenu so uredniki, oziroma sestavljalci Vodnika gorske predele označili pri najbližjih vaseh – tako tudi zaselke – kamor geografsko spadajo (izjema Kočevski Rog, Osankarica). Ob krajih so navedeni zgodovinski dogodki, spomeniki in spominska znamenja. Pri vsaki občini so v prvem delu zajeti zgodovinsko pomembnejši dogodki, tem pa sledi v drugem delu pregled manj pomembnih spomenikov in spominskih plošč. Gradivu vsake regije so uredniki dodali še fotografije.

Vsekakor s to izdajo Vodnika zbiranje podatkov o spomenikih in spominskih znamenjih ni zaključeno, vendar lahko mirno zapišemo, da so v njem zagotovo zajeta in opisana vsa številna dejstva, dogodki in pomniki iz štiriletnega obdobja našega narodnoosvobodilnega boja in tako Vodnik ne bo prišel prav samo pedagogom, temveč slehernemu, ki bo hodil po naši prelepi zemlji in bo hkrati z od dihom in občudovanjem lepote naše ožje domovine, hkrati s pomočjo Vodnika spoznaval tudi njen veliki boj, saj je z njim pretkana in prežarjena tudi naša sedanja socialistična samoupravna družba in stvarnost, ki je brez naše revolucije zagotovo ne bi bilo.

Vodnik po partizanskih poteh je izdala založba Borec v Ljubljani v opremi Cvete Stepančičeve.

D.Ž.

pedagog mladim in tudi starejšim. Pokazal mu je pot, ki jo danes Izidor na tako svojiski način ubira.

Znani likovni kritik dr. Cene Avguštin je ob priložnostni razstavi društva likovnikov Iskre zapisal: „Zrel ustvarjalec in pravi grafik je Izidor Jalovec. Njegove perspektivno pogumne kompozicije z arhitekturo nas prepričujejo v resnosti pristopa k slikarski stvarni pa tudi o znanju, ki si ga je slikar z lastnim trudom pridobil. Poznavanje kompozicijskih načel in zakonitosti uporabe barve so podlaga tudi drugim grafikam, ki se sicer odmikajo od konkretnih del in počasi vodijo v abstrakcijo.“

Te besede nekemu bralcu ne povedo veliko, preprosto povedano: njegova grafika temelji na upodabljanju preoblikovanih predmetov čisto vsakdanje rabe. Grafika v pravem pomenu besede Jalovcu kot izrazna tehnika služi šele zadnja leta. Začel pa je kot veliko njemu podobnih – s portretom. Risal in pošiljal jih je tedaj in jih še danes v mladino. Na razstavi v Iskri na Laborah se je predstavil prvič prav s to zvrstjo. Po njegovih besedah je bila prelomnica v ustvarjanju služenju vojaškega roka, ko se je v Beogradu spoznal z akademskim slikarjem Vladimирjem Tomičem.

Pred dvema letoma je razstavljal v tovarni Lisca v Sevnici, v galeriji v Ribnici in klubu Plive v Zagrebu. Konec lanskega leta pa v avli Skupščine občine Kranj sedem grafik iz tistega obdobja. Sledila je razstava v Iskri na Laborah – prva razstava likovne skupine Gorenjske. Za enega večjih uspehov velja šteti prvo nagrado na natečaju Mladine za portret Elvise Presleyja. Zdaj pa pripravlja samostojno razstavo, za katero meni, da bo potrdila pravilno usmeritev in uveljavitev njegovega iskanja.

Izidorjeva največja želje: ustvarjati in slikati. Pogoje za to ima, saj so mu sostanovalci v bloku na Planini dovolili, da je prostor v kleti, ki je sicer namenjen skupnim dejavnostim, preuredil v prijetno delovno okolje. Po drugi strani pa ga boli še vedno nekakšna zadržanost do njegove umetnosti, saj nemalokrat seže njegovo ustvarjanje le do meja „poznavalskih krogov“. Kljub temu pa optimistično gleda v prihodnost in pravi: „Barve poznajo platno, platno pozna stojalo, stojalo pozna mene, jaz pa na ta način spoznavam sebe.“

Aleksander Lap

Pomembna likovna dejanja v Zlataru

Zlatar je mestece, ki leži med lepimi vinorodnimi zagorskimi griči na Hrvaškem. Tu se je zbralo sedemnajst Izvirnih umetnikov Jugoslavije na VI. saboru od 25. 8. do 2. 9. 1978. Sam sabor se bistveno ne razlikuje od dosedanjih enajstih Trebanjskih taborov in štirih Majskih drugovanj na Sani v Sanskem mostu, kjer se prav tako zbira in ustvarjajo likovni samorastniki.

Novost zlatarskega sabora je bilo dvanajst samostojnih razstav izvirnih samorastniških ustvarjalcev: ANTONA in BRANKA BAHUNEKA, DRAGA BELINE, JOSIPA CUGOVIČANA, MATE GENERALIČA, KATICE PARADJ-VOJKOVIČ, GRETE PEČNIK, JOSIPA PINTARIČA, IVANA RABUZINA, DRAGA SMINDEROVCA, JOŽETA VOLARIČA in MLADENA VUKELIČA.

Vsak slikar je dobil svoj prostor v galeriji, skupno s kiparjem. Razstave so odprli v začetku sabora in so trajale do 18. septembra. Videli pa smo 133 slik in 71 plastik. Za ljubitelje in poznavalce izvirne samorastniške umetnosti je bila to edinstvena priložnost, da na enem kraju in ob istem času vidijo poprečno sedemnajst del od

posameznega razstavljalca. Ta posebnost sabora je zahtevala posebne organizacijske napore, je pa bila zanimivost za obiskovalce.

Razen omenjenih umetnikov so na saboru delovali še: EVGEN BUKTENICA, DRAGAN GAŽI, DRAGO JURAK, TOMISLAV PETRANOVIČ-HRVAT in MATE TIJARDOVIČ.

Letošnja novost je tudi začetek podeljevanja Zlate plakete Zlatara pomembnim ustvarjalcem v izvirni likovni umetnosti. Ta grand prix je umetniški svet dodelil Matiji Skurjenemu za leto 1977, a za leto 1978 Ivanu Ra-
buzimu.

Ob zaključku VI. sabora je pokrovitelj Pavle Gregorič, ki je zlatarski rojak, odkril kip „Mati“, izdelan iz električno zavarjenega jekla, delo slovenskega samorastniškega kiparja Jožeta Volariča. Na svečanosti so podelili zlate plakete, diplome letošnjim sodelujočim in odprli razstavo na saboru ustvarjenih umetnin.

Naj ob koncu še omenimo, da je v zlatarski galeriji okrog dvesto dragocenih umetnin, ki si jih obiskovalci lahko ogledajo vsak dan.

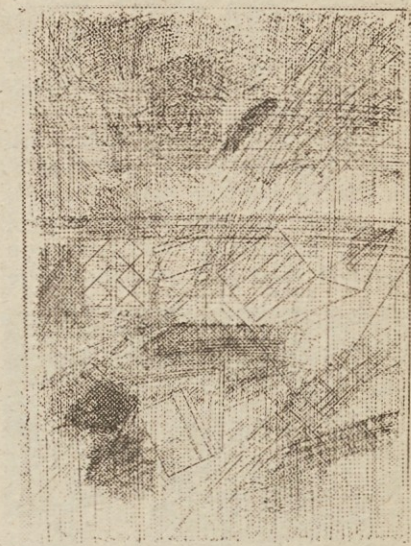
Zlata Volarič

Stojan Čelić v Iskri

V poslovnem centru Iskre v Ljubljani so v minulih dneh odprli razstavo risb enega izmed vodilnih likovnih umetnikov Jugoslavije na tem področju Stojana Čelića iz Beograda.

V razstavnem prostoru, ki ga dnevno že zaradi poslovnih poti obišče množica ljudi, je Moderna galerija iz Ljubljane razgrnila v znamenju Iskre 25 novejših Čelićevih del. Pri tem ne gre samo za ponovno afirmacijo Iskre na področju popularizacije umetnosti in potrditev Iskrine stavbe kot javne galerije, ampak tudi za posebej zanimivo srečanje naših ljudi s samim avtorjem.

Čelić je namreč s svojimi čistimi črno-belimi konstrukcijami v marsičem izpovedovalec tehničnih razmerij, optičnih učinkov in nenehnega procesa komunikacij.

Prepričani smo, da bo ta razprava, za katero je Iskra Marketing, izdala tudi ličen katalog, z uvodom dr. Lazarja Trifunovića, vzbudila zaslužen pozornost in priznanje.

Mak

S čopičem po sledovih II. grupe odredov

Pripoved neke generacije lahko živi še dolgo iz roda v rod. Vendar čas opravlja svoje. Vedno več stvari gre v pozabo in med njimi so tudi take, ki bi jih bilo vredno ohraniti v spominu.

Kaj lahko naredi slikarjeva roka? Lahko ustavi čas? Lahko obudi k življenju že zdavnaj minule dogodke? Tistih iz NOV?

Lahko! Vseh sicer ne. Za enega človeka je to preširoko delo. Vendar en delček lahko zajame. Tako je naredil tudi naš slikar Štefan Horvat iz Višnje gore. S svojim čopičem je šel po poteh 2. grupe odredov in nastalo je 30 slik, na katerih so ponovno živeli dogodki izpred 36 leti. Kratak izsek iz spremne besede, ki jo je ob tej priložnosti napisal Ivan Sedej, nas bi morda še najbolje vpeljal v ustvarjanje slikarja, ki je poleg redne zaposlitve v Iskri in vsestranske aktivnosti v druž-

beno-političnih organizacijah ter samoupravnih organih, vedno našel še prosti čas za slikarstvo:

„Krajine in vedute Štefana Horvata, ki je v okviru samorastniškega slikarstva ustvaril zanimiv osebni slog, pripovedujejo o ljubezni do narave in do usodnih dogajanj, ki so se v naravi odigravala. Slikar skuša upodobiti nek izsek iz narave na preprost način tako, kot ga vidi, z vsemi detajli, predvsem pa s tistim skrivnostnim vzdušjem, ki daje krajini njeno identiteto.“

Hkrati pa mu je motiv tudi sredstvo za urejanje in izražanje lastnih hotenj, napetosti in najglobljih čustev. V teh delih se prav zato sprošča tista nakopičena energija, ki jo lahko izrazimo le skozi ustvarjanje novih vrednosti in nove realnosti.

V njegovih podobah je sicer še

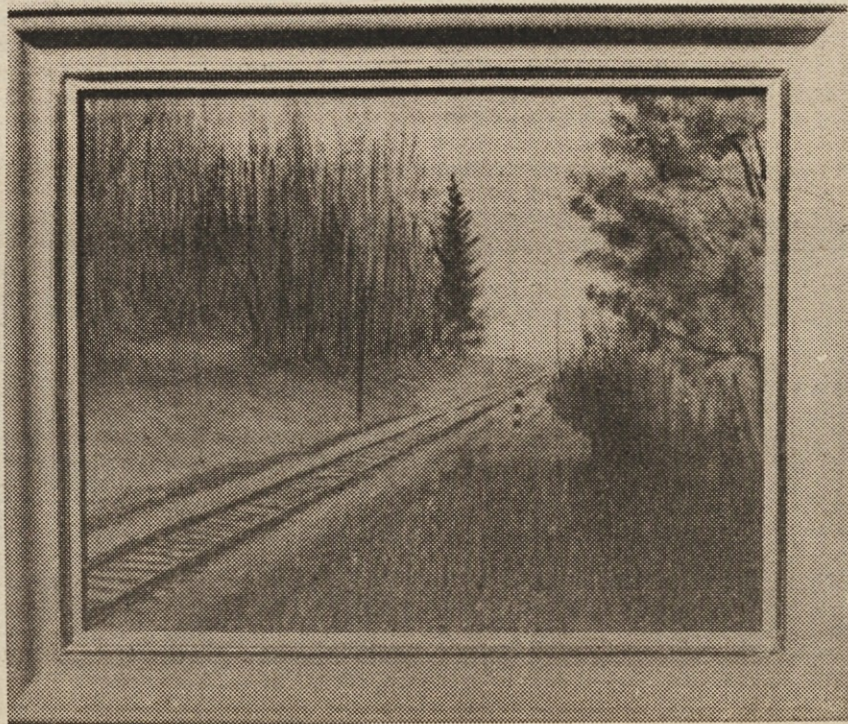
Štefan Horvat v svojem ateljeju.

marsikaj nedorečenega, vendar lahko vidimo, da je na pravi poti. V krajini, ki dokumentirajo pomembne dogodke iz NOV je znal zadeti turobno pa spet sproščeno vzdušje dolenske krajine v različnih dnevih in letnih časih...“

Štefana Horvata smo pobarali, če ima morda še kakšne želje:

„Lepo bi bilo, da bi se Iskri razstavni prostori bolj na široko odprli tudi likovnikom Iskre in nam občasno omogočili vsaj skupinske razstave.“

Boris Čerin

Ena izmed slik slikarja-amaterja Štefana Horvata.

**DOPISUJTE
V ISKRO**

ISKRA
Številka 38–30. sept. 1978

Zanimiv balinarski turnir na Stegnah

V TOZD–Center za elektrooptiko je športna rekreacija dokaj razvita. Za mnoge športne zvrsti in tudi rekreacijo je med člani kolektiva veliko zanimanje pa že dovolj možnosti, dovolj pa tudi razumevanja s strani vodstva temeljne organizacije. Toda, ni namen današnjega zapisa govoriti o razvejani športni in rekreacijski dejavnosti v tem delovnem kolektivu, pač pa o uspelem balinarskem turnirju, ki so ga izvedli na balinišču TOZD TEN na Stegnah, ob enoletnici delovanja balinarskega kluba Centra za elektro-

Leopold Drvarič – duša balinarskega kluba CEO.

Pred srečanjem ekip Elektrooptike in Ljubljane.

optiko. Balinarji Centra za elektrooptiko so to pot v goste povabili amaterske ekipe: Bičevje, Ljubljana, Litostroj, „Milan Majcen“, Mostec, Medvode, Partizan–Sp. Šiška ter ekipe iz Iskrinih TOZD: SEM, IPT ter TEN, sami pa so na turnirju sodelovali z dvema ekipama.

Organizatorji so turnir skrbno pripravili, poskrbeli za okrepitev nastopajočih, za najboljše ekipe pripravili tudi pokale. Vse to in pa lepo vreme, ki se je izcimilo iz rahlo deževnega sobotnega jutra je pripomoglo, da je

Za najboljše so pripravili lične pokale.

ŠOLA V NARAVI V PINETI PRI NOVIGRADU

Osnovna šola Helena Puhar (prej Posebna osnovna šola v Kranju) je organizirala šolo v naravi, trajala je od 29. 8. do 11. septembra. Letos so se šoli v naravi priključili tudi vsi oddelki za usposabljanje otrok in mladostnikov oz. delavcev. Iz šole je bilo 120 učencev, iz oddelkov pa 38 oseb (otrok, mladostnikov in delavcev).

Učni program šole v naravi je bil prilagojen razmeram v Pineti pri Novigradu: spoznavanju življenja v morju in okoli njega, pozornost so namenili tudi temu, kako našega otroka usposobiti za čimbolj samostojno življenje. Imeli so tudi mnogo tehničnega in praktičnega pouka. Tudi športu so namenili mnogo časa, še zlasti plavanju.

Časa za počitek je bilo zelo malo. Njihov delovni dan se je pričel ob 6., ko so vstajali. Sledilo je pospravljanje prostorov in umivanje. Ob 7. so zajtrkovali, po zajtrku pa se je pričel redni pouk, ki je trajal do kosila. Vmes so seveda malicali. Po kosilu so počivali do 14.30, sledila je spet malica, ob 15. uri se je začel popoldanski pouk, ki je trajal do 18. ure. Po večerji so bili prosti do 20.30, vendar pod nadzorstvom. Med tem časom je bilo obvezno umivanje pred spanjem. Za red po tej uri so skrbeli dežurni iz vrst tovarišic in tovarišev.

Omenim naj, da je IO Društva za pomoč duševno prizadetim občine Kranj ob tej pri-

Vse nastopajoče ekipe balinarjev ob otvoritvi turnirja na Stegnah.

Na Korošici in Kamniškem sedlu

Planinska sekcija v Elektromehaniki je organizirala dvodnevni izlet na Korošico, Ojstrico in Kamniško sedlo. Iz Kranja smo krenili že ob šestih zjutraj. Po dveh urah vožnje smo prispeli do gostišča Rogovilec v Savinjski dolini. Po krajšem postanku je skupina 28 planincev krenila na pot. Vodila nas je skozi ledeniško dolino Robanovega kota, eno najlepših in neoskrnutih dolin pri nas v Sloveniji. Ni bilo treba dolgo hoditi, da smo se o tem na lastne oči tudi sami prepričali. Prvo živo bitje, ki smo ga srečali v Robanovem kotu, je bil namreč gams, ki se je pasel tik ob poti in se za nas še zmenil ni, čeprav smo z našimi fotoaparati povzročali sumljivo šklocanje.

Ob Robanovi planini smo posedli in zajtrkovali, nato pa krenili v strmine Žvižgovca, ki je zelo strm, vendar je ves trud sproti poplačan s pogledi na vrhove okoli sebe. Po štirih urah hoje smo prispeli v Kocbekov dom na Korošici 1808 m in kmalu nato šli na vrh Ojstrice 2349 m. Z vrha se nam je ponujal razgled, ki je za letošnje muhasto vreme pravcata nagrada. Toliko znanih vrhov, čeprav z druge strani kot smo jih vajeni Kranjčani, na tako majhnem prostoru, daje obiskovalcu občutek, da je to mogoče le z Ojstrice. Nekdo je v šali pristavil, da se vidi kje se zemlja upogne in da šele sedaj verjame, da je zemlja ena velika vrteča se krogla.

Šlo je že proti večeru, ko smo prispeli zopet v koč na Korošici, kjer je vrela ljudje kot na sejmu. Kakih dvesto nas je bilo in za vse se je našel kotiček. Pri tem je treba upoštevati izredni posluš oskrbnika koč, ker je ohranil živce ob taki masi ljudi.

stva zanje je prispeval Občinski sindikalni svet Kranj.

Učenci so nam priredili kratek kulturni program in se nam zahvalili za obisk in darila ter nas zadržali, naj se v njihovem imenu zahvalimo vsem delovnim organizacijam in ostalim za darila pa tudi finančna sredstva, ki so jih prispevale delovne organizacije, posebej za organizacijo šole v naravi, saj so s tem pripomogli, da so se šole v naravi udeležili tudi socialno šibki.

Danes že lahko ugotovimo, da je šola v naravi dobro uspela, saj so se naši otroci srečno in zdravi vrnili med svoje, pa tudi na znanju so mnogo pridobili.

Na koncu naj se tudi v imenu IO društva in v imenu staršev zahvalim vsem, ki so kar koli prispevali in sodelovali, da je tudi letošnja šola v naravi uspela. Še posebna zahvala pa gre vsem tovarišicam in tovarišem iz OŠ Helena Puhar in oddelka za usposabljanje s tovarišico ravnateljico na čelu, da so se naši otroci dobro počutili in se srečno vrnili domov.

Maks Perkovič

Udeleženci izleta na Korošico in Kamniško sedlo.

Zgodaj zjutraj smo se napotili proti Kamniškemu sedlu. Med potjo se je nekaj planincev povzpelo še na 2399 m visoko Planjavo, s katere je bil nepopovnljiv razgled, saj je bilo vse okrog do obzorja popolnoma jasno. Na poti proti Kamniškemu sedlu smo naleteli na dokaj neobičajno oviro in sicer na ducat kozorogov vseh starosti, ki so imeli prav na naši poti „teritorialne vaje“. Z ozirom, da smo imeli vsi potrjene planinske izkaznice, so nas

pustili naprej, oni pa so se umaknili v njihovo globačo.

Kamniško sedlo smo izkoristili zgolj za sončenje. Časa je bilo dovolj, da smo se prepustili delovanju ultravijoličnih žarkov. Ob napovedani uri smo se spustili v Kamniško Bistrico do naročenega avtobusa. Izlet je vsestransko uspel, lepot in doživetij gorskega sveta je bilo preveč, da bi se dalo zapisati. SREČNO!

Edvard Erzetič

V PLANINE BOMO ŠE HODILI

Planinci iz Tovarne orodij smo se odpravili na tridnevni izlet iz Ljubljane v dolino Vrat, od koder smo se povzpeli po Tomiškovu poti proti vrhu naše najvišje gore – na Triglav. Nekaj izmed nas je Triglav doslej videlo samo od daleč, tokrat pa smo sklenili, da na najvišji vrh naše domovine stopimo tudi mi. Lep sončen dan nam je obetal doživetje v prelepem gorskem svetu. Dolina Vrat je bila vedno globlje pod nami. Marsikateri strmi vzpon ali prepad pod njim nas ni prestrašil, čeprav nekateri nismo bili vajeni takih planinskih poti.

je pripomogla, da smo zapeli in se veselili. Končno utrujeni smo slednjič le legli k počitku.

Naslednji dan smo se zgodaj zjutraj odpravili do doma „Planika“, kjer smo se mimogrede ustavili, da udarimo spominsko štampiljko v svoje planinske izkaznice. Omembe vreden je prelep pogled na Velo polje, ki se je razlegalo pod nami. Pot nas je vodila naprej po grebenih do naslednje postojanke, na Doliču. Toplo sonce in prelep razgled v dolino Trente nas je zaustavil za nekaj trenutkov enkrat-

Planinci tovarne orodij na Kredarici.

Počasi se je kolona desetih planincev vzpenjala do planinskega doma na Kredarici, kjer smo se malo okrepčali, da bi čimprej osvojili najvišjo točko. Vrh Triglava z Aljaževim stolpom nas je že pozdravljaj v lepem sončnem popoldnevu. Prvi je stopil na vrh najstarejši planinec, ki nas je novopečene planince že pričakal s „klofarjem“ v roki, da opravi planinski krst. Sneg, ki je še ostal za kakšno skalo, je prišel ravno prav za hlajenje zadnjice.

Na vrhu smo bili sicer prikrajšani za razgled po okoliških vrhovih, ker nam je malo ponagajala tudi megla, a bili smo ponosni, da smo prav letos, ko je 200-letnica prvega vzpona na Triglav, osvojili očaka tudi mi.

V domu na Kredarici smo si po tej zmagi privoščili tudi malo kapljice, ki

nega doživetja. Pred seboj smo imeli še dolgo pot. Naš drugi cilj je bil Komna. Greben Hribarice nam je nekoliko zmanjšal tempo hoje, dokler se nismo počasi začeli spuščati v dolino Sedmerih jezer. Še preden smo zagledali jezera, nas je zaustavil planinski regat. Pričeli smo ga nabirati, da bi ga v domu na Komni potem tudi pripravili in pojedli. Planinsko cvetje in strmi vrhovi so nas pozdravljali do koč pri Sedmerih jezerih. Pot od doma na Kredarici do našega drugega cilja je bila zelo dolga, saj smo hodili s krajšimi postanki, kar osem ur. Končno smo prišli na cilj. Komna nam je nudila prekrasen razgled na Bohinjsko jezero in okolico. Nekaj nas je obiskalo tudi bližnje koč pod Bogatinom, da bi dobili transverzalnega žig. Topla večerja in planinski regat sta nam dala novih moči, da smo si dali duška za zabavo in razvedrilo.

Jutro in Bohinjsko jezero v megli, ki se je počasi dvigovala, nas je gnalo v dolino. Gozdna pot, do slapa Savice nam ni mogla dati tistih planinskih lepote, ki so bile za nami, pa vendar nas ni vleklo nazaj v Ljubljano. Do poznega popoldneva smo se gredli na vročem soncu in srečevali planince in planinke, ki so imeli pred seboj ali za seboj podobno ali še lepšo planinsko pot.

Trije dnevi so minili hitro, spomin na lepote planin bo vedno ostal. Planinci iz Tovarne orodij smo si že zastavili nov cilj. Če bo vreme z nami, bomo v kratkem stopili na Jalovec, kasneje pa še na kak drug vrh, saj se jih v naši lepi domovini ne manjka.

Jože BALOH